

MARTELA OYJ
Y-tunnus 0114891-2

TILINPÄÄTÖS
JA
TOIMINTAKERTOMUS
31.12.2017

MARTELA TILINPÄÄTÖS 2017

SISÄLLYSLUETTELO

	sivu
Toimintakertomus	1-7
Henkilöstö keskimäärin alueittain	8
Konsernin laaja tuloslaskelma (IFRS)	9
Konsernin rahavirtalaskelma (IFRS)	10
Konsernin tase (IFRS)	11-12
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	13
Konsernin tilinpäätöksen liitetiedot (IFRS)	14-56
Viiden vuoden lukusarjat	57
Osakekohtainen tunnusluvut	58
Tunnuslukujen laskentakaavat	59
Osakkeet ja osakkeenomistajat	60-61
Martela Oyj:n tuloslaskelma (FAS)	62
Martela Oyj:n tase (FAS)	63-64
Martela Oyj:n rahoituslaskelma (FAS)	65
Martela Oyj:n tilinpäätöksen liitetiedot (FAS)	66-84
Ehdotus voittovarojen käytöstä ja toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset	85
Tilintarkastajan merkintä	86-91
Käytetyt kirjanpitokirjat	92

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

AVAINLUVUT

Konsernin tilikauden liikevaihto oli 109,5 milj.euroa (129,1). Liiketulos vastaavalta ajalta oli 0,3 milj. euroa (6,2). Tulos osaketta kohden oli -0,15 (0,81). Liiketoiminnan rahavirta -7.6 milj. euroa (11,7). Omavaraisuus aste 40,8 prosenttia (45,3) ja nettovelkaantumisaste 29,0 prosenttia (-18,9). Sijoitetun pääoman tuotoksi tilikaudelta muodostui 1,6 prosenttia (18,2).

LIIKETOIMINNAN KUVAUS

Martela on yksi Pohjoismaiden johtavia työympäristöihin keskittyneitä yrityksiä. Martela suunnittelee ja toteuttaa parhaita työ- ja oppimisympäristöjä. Tarjoamme käyttäjälähtöisiä ratkaisuja tämän päivän työympäristöön - liikkuvaan työhön ja monitilatoimistoihin. Martela tarjoaa myös alan laajimman valikoiman sisustusratkaisujen muutoksia ja ylläpitoa tukevia palveluja. Kokonaispalvelumme kattaa tarvittaessa koko toimitilan muutoksen työympäristötarpeen määrittelystä ja suunnittelusta muuttoon ja ylläpitoon saakka.

TARJOOMA JA TUOTEKEHITYS

Yksittäisten muutosten sijaan Martela Lifecycle tarjoaa työympäristön koko elinkaaren kattavaa kokonaisajattelua. Martela Lifecycle -mallin avulla tilojen ja kalusteiden ylläpito on jatkuvaa ja työtila kehittyy muuttuvien tarpeiden mukana. Martela Lifecyclen vaiheet ovat määrittely, suunnittelu, toteutus ja ylläpito.

Konsernin tuloslaskelmaan sisältyy kuluksi kirjattuja tutkimus- ja kehittämismenoja -2,0 milj. euroa (-1,8 milj. euroa).

MARKKINATILANNE

Markkinatilanteessa ei ollut olennaisia muutoksia aiempaan verrattuna. Martelan kysyntään vaikuttavat olennaisesti yleinen taloudellinen kehitys, yritysten ja julkisen sektorin tarve tehostaa tilojensa käyttöä ja uudistaa työympäristöään aikaisempaa toimivammaksi johtamisen välineeksi.

KONSERNIRAKENNE JA MUUTOS TOIMINTAMALLISSA

Venäjällä sijaitseva tytäryhtiö, LLC Martela, lopetettiin tilikaudella. Konsernirakenteessa ei tapahtunut muita muutoksia katsauskauden aikana.

Konsernin toimintamallissa tehtiin muutos, jonka seurauksena emoyritys Martela Oyj Suomessa on vastuussa myös Ruotsin ja Norjan asiakassuhteista ja kantaa niihin liittyvät riskit. Emoyhtiön on maksettava kompensationsa näille tyttärille yhteensä 9,2 milj.euroa. Kompensatio on kirjattu emoyhtiön liikearvoon, joka poistetaan 10 vuodessa ja josta tehdään arvonalentumistestaukset vuosittain.

LIKEVAIHTO JA TULOS

Tammi-joulukuun liikevaihto oli 109,5 milj. euroa (129,1) ja oli 15,2 % edellisvuotista heikompi. Edellisvuotiseen verrattuna muiden markkina-alueiden paitsi Norjan liikevaihto laski. Suomen liikevaihto heikkeni 8,4 %, Ruotsin liikevaihto heikkeni 42,4 % ja ryhmän Muut 34,5 %. Norjan liikevaihto kasvoi 10,8 %.

Uuden tietojärjestelmän käyttöönoton haasteet vaikuttivat koko vuoden liikevaihtoon, kannattavuuteen ja kassavirtaan. Tietojärjestelmän käyttöönoton haasteiden vaikutus liikevaihtoon näkyi voimakkaimmin Suomessa aiheuttaen väliaikaisesti huonontuneen kyvyn vastata asiakkaiden tarpeisiin, tilausten peruuntumisia sekä tarpeen hyödyntää myyntiresursseja tietojärjestelmän toiminnallisuuksien käyttöönotossa.

Ruotsin liikevaihdon heikkenemiseen vaikuttivat tietojärjestelmäongelmien lisäksi isojen projektien puuttuminen ja myyntikanavan muutosvaihe Martelan Lifecycle -strategian mukaisesti. Norjassa liikevaihto kasvoi strategiamme mukaisesti. Omista myyntitoiminnoista luopuminen Puolassa ja Venäjällä on ennakoitusti vähentänyt myyntiämme ryhmässä Muut maat.

Konsernin liike-tulos tammi-joulukuussa oli 0,3 milj. euroa (6,2). Liikevaihdon laskun lisäksi vuoden 2017 liike-tulokseen vaikuttivat IT-kulujen kasvu, reklamaatioiden kustannukset ja muu toiminnan tehottomuus. Näistä aiheutui noin 2 milj. euron kertaluontoiset kustannukset. Uuden tietojärjestelmän käyttöönotto vaati myös investointeja ennakoitua enemmän.

Aiemmat säästötoimenpiteet vähensivät mm. henkilöstö- ja toimitilakustannuksia. Liike-tulokseen perustuvia palkitsemiskustannuksia oli edellisvuotista vähemmän ja kustannussäästöjen aikaansaamiseksi markkinointia kohdennettiin tarkemmin.

Tammi-joulukuun tulos ennen veroja oli 0,0 milj. euroa (5,6). Valuuttakurssierot vaikuttivat positiivisesti rahoitustuottoihin ja -kuluihin. Tammi-joulukuun tulos oli -0,6 (3,3). Tilikaudelle kirjatut verot aiheutuvat suurelta osin emoyhtiön 4,6 milj.euron (7,4) tuloksesta ennen veroja.

RAHOITUSASEMA

Liiketoiminnan rahavirta tammi-joulukuulta oli -7,6 milj. euroa (11,7). Uuden tietojärjestelmän käyttöönottoa seurannut asiakkaisiin ja laskutukseen liittyvien tietojen puutteellisuus aiheutti laskutusviiveitä ja näkyi hitaampana myynnistä saatujen maksujen kertymisenä edellisvuotiseen verrattuna.

Liiketoiminnan rahavirta parani loppuvuotta 2017 kohti ja on parantunut edelleen myös vuoden 2018 alussa.

Korolliset velat olivat kauden lopussa 13,8 milj. euroa (8,7) ja nettovelka oli 6,6 milj. euroa (-4,8). Kauden lopussa lyhytaikaisia limiittejä oli käytössä 6,8 milj. euroa (0,0) ja käyttämättömiä limiittejä oli 2,7 milj. euroa.

Nettovelkaantumisaste tilikauden lopussa oli 29,0 prosenttia (-18,9) ja omavaraisuusaste oli 40,8 prosenttia (45,3). Rahoitustuotot ja -kulut olivat -0,2 milj. euroa (-0,5).

Rahoitusjärjestelyt sisältävät kovenanttiehtoja, joissa tarkastellaan konsernin nettovelkojen suhdetta EBITDA:aan (käyttökate) ja omavaraisuusastetta. Katsauskauden päättyessä lasketut tunnusluvut täyttivät kovenanttiehdot.

Taseen loppusumma oli katsauskauden lopussa 56,4 milj. euroa (56,2).

INVESTOINNIT

Konsernin bruttoinvestoinnit tammi-joulukuussa olivat 2,1 milj. euroa (2,9). Investoinneista suurin osa liittyi tietojärjestelmän kehittämishankkeeseen (New Business Platform).

KONSERNIN JOHTORYHMÄ

Vuodesta 2013 Martelan palveluksessa ollut DI Petri Boman nimitettiin aiemman roolinsa (VP Customer Supply Management) lisäksi Martela Oyj:n varatoimitusjohtajaksi 28.4.2017 alkaen.

DI Mikko Mäkelä nimitettiin Innovation to Market –organisaation johtajaksi ja johtoryhmän jäseneksi. Hän aloitti Martelassa 1.8.2017.

KTM Johan Westerlund nimitettiin Customer and Workplace Services –organisaation johtajaksi ja johtoryhmän jäseneksi. Hän aloitti Martelassa 19.12.2017. Hänen edeltäjänsä, Ari-Matti Purhonen siirtyi toisen työnantajan palvelukseen 1.6.2017. Organisaatio muutettiin 1.2.2018 alkaen Sales and Marketing organisaatioksi.

Lisäksi Martelan johtoryhmään kuuluu toimitusjohtaja Matti Rantaniemi, talousjohtaja Riitta Järnstedt sekä henkilöstö- ja vastuullisuusjohtaja Maija Kaski.

HENKILÖSTÖ

Konsernissa työskentelevien henkilöiden määrä oli keskimäärin 508 henkilöä (550), jossa oli vähennystä 42 henkilöä eli -7,6 %. Suomessa työskenteli keskimäärin 435 (428) henkilöä, Ruotsissa 27 (37), Norjassa 10 (8) ja ryhmässä Muut 36 (77). Ruotsin henkilöstömäärän muutos liittyy Bodaforsin kokoonpano- ja logistikkayksikön sulkemiseen ja ryhmän Muut omista myyntitoiminnoista vetäytymiseen Puolassa ja Venäjällä. Myyntihenkilöstön määrää lisättiin kaikissa myyntiyksiköissä katsauskaudella.

Katsauskauden lopussa konsernin henkilöstömäärä oli 507 (506). Henkilöstökulut tammi-joulukuussa olivat yhteensä 27,1 milj. euroa (29,7).

MUUT KUIN TALOUDELLISET TIEDOT

Vastuullisuuden johtaminen

Vastuullisuus on tärkeä osa Martelan strategiaa ja toimintaa. Konsernin vastuullisuudesta sekä laatu- ja ympäristöhallintajärjestelmästä vastaa henkilöstö- ja vastuullisuusjohtaja. Vastuullisuustoimintaa valvoo vastuullisuusohjausryhmä, johon kuuluu johtoryhmän jäseniä ja sihteerinä vastuullisuuspäällikkö.

Yksityiskohtaisempaa tietoa konsernin toiminnan vastuullisuusnäkökohdista, tavoitteista ja saavutuksista löytyy vuosittain julkistettavassa erillisessä vastuullisuusraportissa. Vuoden 2017 vastuullisuusraportti julkaistaan vuosikertomuksen jälkeen.

Martelan vastuullisuutta on ohjannut hallituksen hyväksymät vastuullisen liiketavan periaatteet vuodesta 2011 alkaen. Periaatteet sisältävät viittaukset kansainvälisiin vastuullisuussitoumuksiin. Olemme sitoutuneet YK:n Global Compact -haasteeseen, jonka tavoitteena on edistää ihmisoikeuksia, työelämän oikeuksia, ympäristönsuojelua sekä korruption ja lahjonnan kitkemistä.

Koska toimimme kansainvälisillä markkinoilla, otamme työssämme huomioon myös meitä koskevat kansainväliset sopimukset, sitoumukset ja suositukset. Näistä tärkeimpiä ovat:

- YK:n yleismaailmallinen ihmisoikeuksien julistus
- OECD:n toimintaohjeet monikansallisille yrityksille
- ILO:n työelämän perusoikeuksia koskeva julistus ja muut toimintaamme liittyvät ILO:n sopimukset

Yrityksen käytännön toimintaa on ohjannut vuodesta 2011 myös johtoryhmän hyväksymät politiikat niin henkilöstön, ympäristön kuin ostotoiminnan hallintaan liittyvissä asioissa. Martelan kotisivulla kohdassa vastuullisuus julkaistut periaatteet ja politiikat katselmoidaan ja tarvittaessa päivitetään vuosittain vastuullisuusohjausryhmän koordinoimana. Periaatteet ja politiikat sisältävät sosiaaliset ja työntekijöihin liittyvät seikat, ihmisoikeuksien kunnioittamisen sekä korruption ja lahjonnan torjuntaan liittyvät seikat.

Liiketoimintamallin kuvaus

Martela Lifecycle -malli huomioi työympäristön koko elinkaaren. Tuemme asiakasyritystemme vastuullisuutta tarjoamalla kestäviä työympäristöratkaisuja koko työympäristön elinkaaren aikana sekä huolehtimalla myös ylijäävien kalusteiden vastuullisesta kierrätyksestä.

Konsernilla on ollut jo 90-luvulta saakka riippumattoman osapuolen sertifioima laatu ISO 9001- ja ympäristöjärjestelmä ISO 14001 osoituksena toiminnan jatkuvasta parantamisesta, asiakasodotusten täyttämisestä sekä ympäristöasioiden huomioimisen toteutumisesta.

Tuotteiden valmistus painottuu vahvaan toimittajaketjuun. Oma valmistus keskittyy loppukokoonpanoon ja kierrätystuotantoon Nummelan logistiikkakeskuksessa Suomessa, jossa on myös pääosa tuotekehityksestä ja hankintatoimesta. Verhoilukomponenttien kokoonpano tapahtuu Martelan omalla tehtaalla Puolassa. Kansi- ja säilytinkomponenttien valmistus tapahtuu pääasiassa Martelan tytäryhtiössä Kidex Oy:ssä Kiteellä Suomessa.

Martelan pääkonttorissa Helsingin Pitäjänmäellä on konsernihallinnon lisäksi myynti- ja tukitoimintoja. Martelalla on useita myyntikonttoreita eri puolilla Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa. Muissa maissa Martela-tuotteiden myynti tapahtuu lähinnä jälleenmyyjäverkoston kautta.

Martela konsernin ostot tuotteiden ja palvelujen tuottajilta ovat noin 70 % konsernin liikevaihdosta. Martelan itse keskittyessä loppukokoonpanoon ja palveluliiketoimintaan. Martelalla oli noin 150 toimittajaa vakiomalliston materiaaleille ja komponenteille. Materiaaliostoista noin 70 % oli peräisin Suomesta, Ruotsista tai Puolasta ja noin 10 % on peräisin Euroopan ulkopuolelta.

Työntekijöiden palkkoihin ja sosiaaliturvaan kuluu lähes neljännes konsernin liikevaihdosta. Paikallinen tuotanto ja työllisyys on Martelalle tärkeää. Palveluliiketoiminnan osuuden kasvaessa luomme yhä enemmän työllisyyttä sinne, missä markkinamme ovat. Taloudellisen arvon jakaamaa käsitellään tarkemmin tulevassa vastuullisuusraportissa.

Ympäristöasiat

Johtoryhmän hyväksymä ympäristöpolitiikka ottaa kantaa omien ympäristövaikutustemme vähentämiseen ja kierrätyksen edistämiseen. Poliitiikka antaa ohjeita ympäristönäkökulman huomioon ottamiseen tarjoomamme kehittämisessä, jonka kautta vaikutamme välillisesti myös asiakkaidemme ympäristövaikutuksiin.

Martelan toiminnassa olennaisimmat ympäristöasiat ovat vastuullisuusraportista löytyvän olennaisuusarvion mukaan: Kustannussäästöt tilatehokkuuden kautta ja siitä seuraavat mahdollisuudet kasviuonepäästöjen ja energian käytön vähentämiseen. Tilatehokkuuden parantumisen kautta saatavat energiansäästöhyödyt ovat Martelan omassa toiminnassa melko pienet, mutta välilliset vaikutukset koko asiakaskunnassa ovat suuret. Tärkein ympäristötavoitteemme onkin tätä tukevan Martela Lifecycle mallin tarjoaminen asiakaskunnalle.

Martela ei kattavasti pääse näkemään asiakkaiden tilatehokkuuden ja energian käytön mittausten tuloksia. Martelan omassa toiminnassa seurataan energian ja materiaalikäytön tunnuslukuja. Martelan ostettu energia muodostuu pääasiassa kaukolämmöstä ja sähköenergiasta. Konsernin suora energiankäyttö keskittyy kaukolämpöön (n. 6 GWh), sähköenergiiaan (n. 6 GWh), ja omien kuljetusten polttokäyttöön (noin 5 GWh).

Martela hankki noin 10 miljoonaa kiloa materiaaleja, joista puolet puupohjaisia materiaaleja ja neljäsosa metallipohjaisia. Kierrätysliiketoiminnan kautta Martela käsittelee muutamia miljoonia kiloja asiakkailta tulevaa kierrätysmateriaalia, jonka on suurimmaksi osaksi hyödynnettävää. Martela tuottaa omassa toiminnassaan alle 2 miljoonaa kiloa jätettä, josta lähes kaikki pystytään hyödyntämään energiana tai kierrätysmateriaalina, kun vaarallisten jätteiden osuus on noin prosentti.

Martelan omassa toiminnassa ei ole olennaisia ympäristöriskejä, mutta yleismaailmalliset muutokset esim. energiahinnassa ja mieltymyksissä eri valmistusmateriaaleihin tai työn tekemisen muotoihin saattavat vaikuttaa Martelan toimintaan tulevaisuudessa.

Ympäristötavoitteet, niiden toteumat ja tarkemmat ympäristömittarit julkaistaan vuosittain vastuullisuusraportissa.

Sosiaaliset ja henkilöstöasiat

Henkilöstöpolitiikka sisältää vastuullisen henkilöstöjohtamisen periaatteet, selkeyttää ja yhdenmukaistaa henkilöstövoimavarojen johtamista sekä edesauttaa yritys- ja työnantajakuvan ylläpitoa ja kehittämistä.

Työhyvinvoinnin parantaminen on vastuullisuusraportista löytyvän olennaisuusarvion mukaan olennaisin sosiaalinen ja henkilöstöasia Martelan toiminnassa. Martela Lifecycle mallin kautta saavutettava hyöty työhyvinvoinnin parantamisessa on Martelan omassa toiminnassa pienempi kuin välilliset hyödyt koko asiakaskunnassa. Martela henkilöstöstä noin puolet työskentelee tietotyössä.

Martela ei useinkaan pääse kattavasti näkemään asiakkaiden työhyvinvoinnin mittauksen tuloksia. Martelan omassa toiminnassa on vastuullisuusohjelmaan otettu työhyvinvoinnin seuraaminen People Spirit-kyselyn avulla, jossa tavoitteeksi on asetettu AAA-taso.

Vuoden 2017 aikana Martelassa keskityttiin osaamisen kehittämiseen, työhyvinvoinnin parantamiseen ja organisaation sisäisen dialogin vahvistamiseen. Organisaatiossa toteutettiin keväällä henkilöstötutkimus, jossa saavutettiin A+ taso (eli tyydyttävä+). Tulosten pohjalta jokaisessa organisaation osassa tehtiin toimenpidesuunnitelma. Henkilöstön palautteenannon mekanismina lanseerattiin myös viikoittainen Työhyvinvoinnin Pulse –kysely loppuvuodesta. Lisäksi Martelassa ryhdyttiin toteuttamaan vuonna 2016 pilotoitua Martela Talent –ohjelmaa, joka perustuu yhtäältä organisaation strategisiin osaamisiin ja toisaalta työntekijän vahvuuksiin ja mielenkiinnon kohteisiin.

Työhyvinvointiin panostamisen tärkeys korostui liiketoiminnallisesti haasteellisena vuotena, jolloin riskit sairaspöissaoloista ja työn kuormittumisesta aiheutuviin seurauksiin kasvavat. Martelassa panostettiin mm. varhaisen tuen merkitykseen sairauspöissaolojen ennaltaehkäisyssä sekä työturvallisuuden huomioimiseen kaikessa työssä.

Yrityksen vastuullisuusraportista löytyy kattava kuvaus sosiaalisista näkökohdista ja henkilöstöasioista.

Ihmisoikeuksien kunnioittaminen

Ihmisoikeuksien kunnioittamiseen liittyviä asioita käsitellään mm. yrityksen henkilöstöpolitiikassa, hankintaperiaatteissa ja sosiaalisissa vaatimuksissa toimittajille. Pääperiaatteena on tarjota tasa-arvoiset mahdollisuudet kaikille työntekijöillemme ja kohdella kaikkia työntekijöitä tasa-arvoisesti. Vaatimukset toimittajille keskittyvät kansallisen lainsäädännön tai ILO:n sopimusten noudattamiseen, riippuen siitä kumpi on työntekijän oikeuksien kannalta vaativampi. Martelan toiminnassa tai toimitusketjussa ei ole havaittu rikkomuksia ihmisoikeuksien kunnioittamisessa.

Martelan tuotteiden valmistus tapahtuu asiakastilausten pohjalta, jolloin toimitusketjut ovat lyhyitä ja hankinnat tapahtuvat pääasiassa lähialueilta ja muualta Euroopasta. Riskit ihmisoikeuksien kunnioittamisessa ovat pienemmät Euroopan alueella, jossa on pitkät perinteet työolosuhteiden seurannasta ja lainsäädännöstä. Martelan toimittajakunnan sosiaaliset riskit on kattavasti kartoitettu ja niitä arvioidaan aina uusia toimittajia valittaessa ja toimittaja-auditointien yhteydessä.

Tärkeimmät tuotteisiimme tulevien materiaalien alihankkijamme vastasivat 2015 helmikuuhun mennessä Martelan verkkokyselyyn. Kyselyn kautta sitoutuminen Martelan hankintaperiaatteisiin saatiin 36:lta toimittajalta, jotka edustivat vähän yli puolta alihankinnan volyymistä. Tärkeimpinä sosiaalisen vastuun kysymyksiä pidettiin työturvallisuutta, työntekijöiden työsuhteasioita sekä tasa-arvoista kohtelua. Tavoitteena on uusia kysely ja tavoittaa laajempi kattavuus materiaalien toimitusketjuun.

Vuodesta 2011 alkaen Martelan henkilöstölle on pidetty vuosittaisia vastuullisuuskoulutuksia eri muodoissa. 2017 koulutuksessa kysyttiin tietoisuudesta muutoksissa Martelan vastuullisen liiketoiminnan periaatteissa ja henkilöstöpolitiikassa. Vastanneita oli lähes 70% henkilöstöstä. Kolmannes vastanneista oli huomannut lisäyksen uudesta whistleblowing järjestelmästä ja yli 70% oli huomannut kirjatun sitoumuksen tapaturmattomaan työskentelyyn.

Korruption ja lahjonnan torjunta

Korruption ja lahjonnan torjumiseen liittyviä asioita käsitellään mm. vastuullisen liiketoiminnan periaatteissa ja hankintaperiaatteissa. Martela ei hyväksy lahjontaa missään muodossa liiketoiminnassaan millään markkina-alueella. Lahjonnan antaminen tai vastaanottaminen ei ole sallittua missään olosuhteissa.

Kaikki rahaliikenne tallentuu kunkin tytäryrityksen taloushallinnon/kirjanpidon kautta. Martelan käyttämä tilintarkastusyhtiö KPMG tarkastaa vuosittain kaikkien tytäryhtiöiden kirjanpidon ja rahaliikenteen. Kirjanpito on läpinäkyvää konsernin talousjohtajalle.

2014-2015 toteutetun alihankkijakyselyn kautta saatu sitoumus Martelan hankintapolitiikkaan kattoi myös sitoumuksen siihen, että liiketoimien perustana on ehdoton rehellisyys. Kiristäminen ja lahjonta eivät ole hyväksytyjä missään muodossa.

Henkilöstön 2017 vastuullisuuskoulutuksessa lähes neljännes tiesi keneen pitää ottaa yhteyttä, jos havaitsee lainvastaista toimintaa. Suurin osa ottaisi yhteyttä esimieheensä, joka osaisi ohjata oikealle henkilölle.

OSAKE

Martelalla on kaksi osakesarjaa, joista jokainen K-osake oikeuttaa äänestämään yhtiökokouksessa kahdellakymmenellä äänellä ja jokainen A-osake yhdellä äänellä. K-osakkeen henkilöomistajilla on voimassa oleva osakassopimus, joka rajoittaa K-osakkeiden myyntiä nykyisten K-osakkeenomistajien piirin ulkopuolelle. K-osakkeita on yhteensä 604 800 kappaletta, A-osakkeita on yhteensä 3 550 800 kappaletta ja molemmat yhteensä 4 155 600 kappaletta.

Tammi-joulukuussa yhtiön A-osakkeita vaihtui Nasdaq Helsinki Oy:ssä 1 950 776 kappaletta (2 067 817), mikä vastaa 54,9 prosenttia (58,2) A-osakkeiden kokonaismäärästä. Vaihdon arvo oli 19,9 milj. euroa (14,0) ja katsauskauden lopussa osakkeen arvo oli 7,47 euroa (12,84). Tammi-joulukuun aikana osakkeen kurssi on ollut ylimmillään 14,00 euroa ja alimmillaan 7,08 euroa. Joulukuun lopussa oma pääoma/osake oli 5,46 euroa (6,13).

Vuonna 2017 ei ollut yhtään liputusilmoitusta. Vuosikertomuksen liitetiedoissa kohdassa 28 on lisätietoja Martela Oyj:n osakkeista ja osakkeenomistajista.

Omat osakkeet

Tammi-joulukuun aikana yhtiö ei ole ostanut omia osakkeitaan. 19.4.2017, tiedotetun omien osakkeiden osakepohjaiseen kannustinjärjestelmään liittyvän luovutuksen jälkeen omia A-osakkeita omistetaan myös 31.12.2017 yhteensä 12 036 kappaletta joka vastaa 0,3 prosenttia kaikista osakkeista ja 0,1 prosenttia kaikista äänistä. Omat osakkeet on ostettu 10,65 euron keskihintaan.

Osakepohjainen kannustejärjestelmä

Yhtiön voimassa olevassa osakepalkkiojärjestelmässä on kaksi kahden vuoden ansaintajaksoa, kalenterivuodet 2017-2018 ja 2019-2020. Yhtiön hallitus päättää järjestelmän ansaintakriteerit ja kullekin kriteerille asetettavat tavoitteet ansaintajakson alussa.

Järjestelmän kohderyhmään ansaintajaksolla 2017-2018 kuuluvat konsernin johtoryhmän jäsenet. Järjestelmän mahdollinen palkkio ansaintajaksolta 2017-2018 perustuu konsernin liikevoittoon. Ansaintajaksolta 2017-2018 maksettavat palkkiot vastaavat yhteensä enintään noin 100 000 Martela Oyj:n A-sarjan osaketta sisältäen myös rahana maksettavan osuuden. Osakepalkkiojärjestelmän hallinta on ulkoistettu ulkopuoliselle palveluntuottajalle.

Aiempaan osakepalkkiojärjestelmään liittyen 19.4.2017 jaettiin 35 110 osaketta liittyen viimeiseen ansaintajaksoon. Järjestelmästä on kokonaisuudessaan jaettu 94 311 osaketta.

VUODEN 2017 VARSINAINEN YHTIÖKOKOUS

Martela Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidettiin 14.3.2017. Yhtiökokous vahvisti tilinpäätöksen vuodelta 2016 sekä myönsi vastuuvapauden hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle. Yhtiökokous päätti hallituksen ehdotuksen mukaisesti jakaa osinkoa 0,37 euroa osakkeelta. Osinko maksettiin 23.3.2017.

Hallituksen jäsenten lukumääräksi vahvistettiin seitsemän ja hallituksen jäseniksi valittiin uudelleen Kirsi Komi, Eero Leskinen, Eero Martela, Heikki Martela, Yrjö Närhinen ja Anni Vepsäläinen sekä uutena jäsenenä Minna Andersson. Yhtiön varsinaiseksi tilintarkastajaksi valittiin uudelleen KHT-yhteisö KPMG Oy Ab.

Yhtiökokous hyväksyi kokouskutsussa mainitut hallituksen ehdotukset koskien valtuuksien antamista hallitukselle omien osakkeiden hankinnasta ja/tai niiden luovuttamisesta. Uusi hallitus kokoontui yhtiökokouksen jälkeen ja valitsi keskuudestaan puheenjohtajaksi Heikki Martelan ja varapuheenjohtajaksi Eero Leskisen.

HALLINTO

Martela Oyj on suomalainen osakeyhtiö, jonka päätöksenteossa ja hallinnossa noudatetaan Suomen lainsäädäntöä, erityisesti osakeyhtiölakia, julkisesti noteerattuja yhtiöitä koskevia muita säädöksiä sekä Martela Oyj:n yhtiöjärjestystä. Yhtiö noudattaa Nasdaq OMX:n ohjeita sekä Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia 2015. Lisätietoa Martelan hallinnosta löytyy yhtiön kotisivuilta.

Martelan vastuullisuusraportti sisältää kattavasti kirjanpitolainsäädännön uudistusten vaatimia muita kuin taloudellisia tietoja (NFI, non financial information) ja raportteja on julkaistu vuodesta 2010 alkaen. Vuoden 2017 vastuullisuusraportti julkaistaan vuosikertomuksen jälkeen.

RISKIT

Suurin riski tuloskehitykselle liittyy yleiseen talouden epävarmuuteen ja sen myötä Martelan liiketoimintaympäristön kokonaisriskisyntyn kehitymiseen. Toimialan projektiluonteisuudesta johtuen lähiajan ennustettavuus on haasteellista. Martelan riskienhallintamallin mukaisesti riskit luokitellaan ja niihin varaudutaan eri tavoin.

Martelan tuotteiden valmistus tapahtuu asiakastilausten pohjalta, jolloin toimitusketjut ovat lyhyitä ja hankinnat tapahtuvat pääasiassa lähialueilta ja muualta Euroopasta. Laaja varastointi ei ole tarpeellista. Tuotteiden kokoonpano on automatisoitu ja se perustuu komponenttien alihankintaan sekä omaan kokoonpanoon.

Vahinkoriskit on katettu asianmukaisilla vakuutuksilla ja ne kattavat omaisuus-, keskeytys-, toimittajakeskeytys- ja vahingonvastuuriskit. Vakuutusasioiden hoidossa käytetään ulkopuolista kumppania. Myös juridisten asioiden hoidossa käytetään ulkopuolista kumppania. Rahoitusriskejä käsitellään vuosikertomuksen liitetiedossa kohdassa 22.

Lähiajan riskit

Toimintamme on normalisoitunut ja arvioimme, että tietojärjestelmähankkeen suurimmat haasteet on voitettu ja että se tukee täysimittaisesti uutta strategiaamme vuoden 2018 ensimmäisen neljänneksen loppuun mennessä aiheuttaen vielä hieman kertaluontoisia kustannuksia.

TILIKAUDEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Martela julkaisi 19.1.2018 ennakkotietoa vuoden 2017 liikevaihdosta ja liiketuloksesta tammi-joulukuun jälkeisiin tapahtumiin ei liity muita tiedotettavia asioita ja toiminta on jatkunut suunnitelmien mukaisesti.

NÄKYMÄT VUODELLE 2018

Martela-konsernin vuoden 2018 liikevaihdon ja liiketuloksen arvioidaan paranevan edellisvuotisesta. Konsernin liiketulos kertyy normaalista kausivaihteluista johtuen toisella vuosipuoliskolla.

Toimitusvarmuutemme, tarjooman, tietojärjestelmän ja toimintamallien kehittyminen ja myynnin parempi resursointi tukevat kasvua kaikilla markkina-alueillamme.

HALLITUKSEN VOITONJAKOEHDOTUS

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että vuodelta 2017 maksetaan osinkoa 0,32 eur/osake.

VARSINAINEN YHTIÖKOKOUS

Martela Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään 13.3.2018 klo 15:00 Martela-talossa, Helsingissä. Yhtiökokouskutsu julkaistaan erillisenä tiedotteena 5.2.2018.

Henkilöstö keskimäärin alueittain

	2017	2016
Suomi	435	428
Skandinavia	37	45
Puola	36	72
Venäjä		5
Konserni yhteensä	508	550

Konsernin laaja tuloslaskelma

(1 000 eur)

	Liitetieto	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Liikevaihto	1	109 537	129 127
Liiketoiminnan muut tuotot	2	752	464
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varaston muutos		1 275	-129
Materiaalit ja palvelut		-64 189	-72 469
Valmistus omaan käyttöön		0	23
Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut	3	-27 091	-29 672
Muut liiketoiminnan kulut	4	-17 385	-18 278
Poistot ja arvonalentumiset	5	-2 638	-2 908
Liikevoitto (-tappio)		260	6 158
Rahoitustuotot	7	304	29
Rahoituskulut	7	-537	-570
Voitto (-tappio) ennen veroja		28	5 618
Tuloverot	8	-664	-2302
Tilikauden voitto (-tappio)		-636	3 316
Muut laajan tuloksen erät:			
Erät, joita ei myöhemmin siirretä tulosvaikutteiseksi			
Etuuspohjaisen nettovelan uudelleen määrittämisestä johtuvat erät		-271	43
Verot eristä, joita ei myöhemmin siirretä tulosvaikutteisiksi		9	-41
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteiseksi			
Muu muutos kvv.		0	-35
Muuntoerot		-230	161
Tilikauden laaja tulos yhteensä		-1 128	3 444
Kauden tuloksen jakautuminen:			
Emoyhtiön omistajille			
		-636	3 316
Laajan tuloksen jakautuminen:			
Emoyhtiön omistajille			
		-1 128	3 444
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta tuloksesta laskettu osakekohtainen tulos:			
Laimentamaton tulos/osake, €	9	-0,15	0,81
Laimennusvaikutuksella oikaistu tulos/osake, €	9	-0,15	0,81

Konsernin rahavirtalaskelma

(1 000 eur)	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Liiketoiminnan rahavirta		
Myynnistä saadut maksut	104 970	129 899
Liiketoiminnan muista tuotoista saadut maksut	515	317
Maksut liiketoiminnan kuluista	-109 660	-116 265
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	-4 176	13 951
Maksetut korot	-294	-375
Saadut korot	5	5
Muut rahoituserät	46	-193
Saadut osingot	7	18
Maksetut verot	-3209	-1743
Liiketoiminnan rahavirta (A)	-7 622	11 662
Investointien rahavirta		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-2 165	-2 580
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	237	147
Investointien rahavirta (B)	-1 928	-2 433
Rahoituksen rahavirta		
Lyhytaikaisten lainojen nostot	8 723	0
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut	-3 740	-2 410
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	0	-206
Maksetut osingot ja muu voitonjako	-1 520	-1 023
Rahoituksen rahavirta (C)	3 463	-3 639
Rahavarojen muutos (A+B+C), lisäys +, vähennys -	-6 087	5 590
Rahavarat tilikauden alussa	13 425	7 724
Rahavarojen muuntoero	-55	110
Rahavarat tilikauden lopussa	7 283	13 425

Konsernitase

(1 000 eur)

	Liitetieto	31.12.2017	31.12.2016
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Aineettomat hyödykkeet	10	7 297	6 321
Aineelliset hyödykkeet	11	5 186	6 632
Myytavissä olevat sijoitukset		53	55
Sijoituskiinteistöt	12	600	600
Laskennalliset verosaamiset	14	142	144
Pitkäaikaiset varat yhteensä		13 278	13 752
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	15	8 863	7 709
Myyntisaamiset	13, 16	23 682	20 296
Lainasaamiset	13, 16	32	1
Siirtosaamiset	13, 16	3 301	1 054
Rahavarat		7 283	13 425
Lyhytaikaiset varat yhteensä		43 161	42 485
Varat yhteensä		56 439	56 238

	Liitetieto	31.12.2017	31.12.2016
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma	17		
Osakepääoma		7 000	7 000
Ylikurssirahasto		1 116	1 116
Muut rahastot		-9	-9
Omat osakkeet *		-128	-502
Muuntoerot		-810	-579
Kertyneet voittovarot		15 457	18 148
Oma pääoma yhteensä		22 625	25 174
Pitkäaikaiset velat			
Laskennalliset verovelat	14	491	577
Eläkevelvoitteet	20	565	371
Rahoitusvelat	13, 19	6 206	6 283
Pitkäaikaiset velat yhteensä		7 262	7 231
Lyhytaikaiset velat			
Rahoitusvelat	13, 19	7 065	2 005
Lyhytaikaiset velat yhteensä		7 065	2 005
Saadut ennakot	13, 21	997	611
Ostovelat	13, 21	8 503	8 238
Siirtovelat	13, 21	6 719	8 851
Muut lyhytaikaiset velat	13, 21	3 266	4 128
Muut lyhytaikaiset velat yhteensä		19 486	21 828
Velat yhteensä		33 814	31 064
Oma pääoma, varaukset ja velat yhteensä		56 439	56 238

*Osakepalkkiojärjestelmään hankitut ja luovutetut osakkeet näytetään kirjanpidollisesti omissa osakkeissa.
Katso liitetiedot, kohta 17

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

(1 000 eur)

Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma	Osakepääoma	Ylikurssi-rahasto	Muut rahastot	Omat osakkeet	Muuntoerot	Kertyneet voittovarot	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2016	7 000	1 116	-9	-673	-740	15 968	22 662
Laaja tulos							
Tilikauden tulos						3 316	3 316
Muut laajan tuloksen erät (verovaiikutuksella oikaistuna)							
Muuntoerot					161		161
Etuuspohjaisen nettovelan uudelleen määrittämisestä johtuvat erät (sis. laskennalliset verot)						2	2
Muu muutos						-35	-35
Tilikauden laaja tulos yhteensä					161	3 283	3 444
Osakeperusteinen palkitseminen				171		-79	92
Liiketoimet omistajien kanssa							
Osingonjako						-884	-884
Ennakonpidätys osingoista						-139	-139
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä						-1 023	-1 023
Oma pääoma 31.12.2016	7 000	1 116	-9	-502	-579	18 149	25 174
Oma pääoma 1.1.2017	7 000	1 116	-9	-502	-579	18 149	25 174
Laaja tulos							
Tilikauden tulos						-636	-636
Muut laajan tuloksen erät (verovaiikutuksella oikaistuna)							
Muuntoerot					-230		-230
Etuuspohjaisen nettovelan uudelleen määrittämisestä johtuvat erät (sis. laskennalliset verot)						-263	-263
Muu muutos						0	0
Tilikauden laaja tulos yhteensä					-230	-899	-1 129
Osakeperusteinen palkitseminen				374		-273	101
Liiketoimet omistajien kanssa							
Osingonjako						-1 290	-1 290
Ennakonpidätys osingoista						-230	-230
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä						-1 520	-1 520
Oma pääoma 1.1.2017	7 000	1 116	-9	-128	-810	15 457	22 625

Lisäinformaatiota on esitetty liitetiedoissa 17 Omaa pääomaa koskevat liitetiedot ja 18 Osakeperusteiset maksut.

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Yrityksen perustiedot

Martela toteuttaa käyttäjälähtöisiä työ- ja oppimisympäristöjä, tarjoten asiakkaille yhden kontaktipisteen koko työympäristön elinkaaren ajaksi – tarpeen määrittelystä työympäristön optimoituun ylläpitoon. Martela on perustettu 1945 ja sen on alallaan Pohjoismaiden suurimpia. Konsernin emoyhtiö on Martela Oyj. Emoyhtiö on suomalainen julkinen osakeyhtiö, jonka kotipaikka on Helsinki, osoite Takkatie 1, 00370 Helsinki. Yhtiön A-sarjan osakkeet on noteerattu Nasdaq Helsingissä.

Kopio konsernin tilinpäätöksestä on saatavissa osoitteesta Takkatie 1, Helsinki 00370 ja sähköisenä versiona kotisivuilta www.martela.fi.

Martela Oyj:n hallitus on hyväksynyt kokouksessaan 1.2.2018 tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös sen julkistamisen jälkeen pidettävässä yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksella on myös mahdollisuus tehdä päätös tilinpäätöksen muuttamisesta.

Laatimisperusta

Martelan konsernitilinpäätös on laadittu 31.12.2017 voimassa olleiden kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitolaissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n asetuksessa (EY) N:o 1606/2002 säädetyn menettelyn mukaisesti EU:ssa sovellettavaksi hyväksytyjä standardeja ja niistä annettuja tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisen kirjanpito- ja yhteisöainsäädännön täydentävien vaatimusten mukaiset. Tilinpäätöstiedot esitetään tuhansina euroina ja ne perustuvat alkuperäisiin hankintamenoihin, ellei laatimisperiaatteissa ole muuta kerrottu. Kaikki esitetyt luvut on pyöristetty, joten yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluvusta. Tunnusluvut on laskettu käyttäen tarkkoja arvoja. Konsernitilinpäätös laaditaan kalenterivuodelta, joka on myös emoyhtiön ja konserniyhtiöiden tilikausi.

Martela-konserni on noudattanut vuoden 2017 alusta alkaen seuraavia voimaan tulleita uusia ja muutettuja standardeja:

- Muutokset IAS 7:ään Disclosure Initiative (sovellettava 1.1.2017 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutoksilla pyritään siihen, että tilinpäätöksen käyttäjät voisivat arvioida rahoitustoiminnasta syntyvien rahavirtavirtavaikutteisten ja ei-rahavirtavaikutteisten velkojen muutoksia. Standardimuutos vaikuttaa Martelan konsernitilinpäätöksen liitetietoihin.

Muilla muutetuilla standardeilla ei ole ollut vaikutusta Martelan taloudelliseen raportointiin.

Arvioiden käyttö

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS-standardien mukaisesti edellyttää konsernin johdolta tiettyjen arvioiden tekemistä, samoin kuin harkintaa laatimisperiaatteiden soveltamisessa. Tietoa johdon tekemistä harkintaan perustuvista ratkaisuista tilinpäätöksen laatimisperiaatteita sovellettaessa sekä arvioista, joilla on eniten vaikutusta tilinpäätöksessä esitettäviin lukuihin, on esitetty kohdassa 'Johdon tekemät harkintaan perustuvat ratkaisut ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät'.

Yhdistelyperiaatteet

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiön, Martela Oyj:n, sekä kaikki tytäryhtiöt, joissa emoyhtiöllä on suoraan tai välillisesti yli 50 %:n osuus osakkeiden äänivallasta tai muuten määräysvalta. Määräysvallan katsotaan syntyvän, kun Martela olemalla osallisena yhteisössä altistuu yhteisön muuttuvalle tuotolle tai Martela on oikeutettu sen muuttuvaan tuottoon ja konserni pystyy vaikuttamaan tähän tuottoon käyttämällä yhteisöä koskevaa valtaansa. Tytäryhtiöt sisällytetään konsernitilinpäätökseen hankintamenetelmää käyttäen. Konsernin sisäiset liiketapahtumat, sisäisten toimitusten realisoitumattomat katteet, sisäiset saamiset ja velat samoin kuin sisäinen voitonjako on eliminoitu.

Osakkuusyrietykset ovat yrityksiä, joissa konsernilla on huomattava vaikutusvalta. Huomattava vaikutusvalta toteutuu yleensä silloin, kun konserni omistaa yli 20 % yrityksen äänivallasta tai kun konsernilla on muutoin huomattava vaikutusvalta mutta ei määräysvaltaa. Osakkuusyrietykset yhdistellään konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmää käyttäen siitä lähtien, kun huomattava vaikutusvalta syntyy ja sen päättymiseen saakka. Osuus osakkuusyrietysten tilikauden tuloksesta lasketaan konsernin omistusosuuden mukaisesti ja se esitetään tuloslaskelmassa omana eränään. Konsernin ja osakkuusyrietyksen väliset realisoitumattomat voitot eliminoidaan konsernin omistusosuuden mukaisesti. Osakkuusyrietyssijoitus sisältää sen hankinnasta syntyneen liikearvon.

Ulkomaanrahan määräiset erät

Valuuttamääräiset liiketapahtumat kirjataan tapahtumapäivän kurssiin: käytännössä kuukauden aikaisiin liiketapahtumiin käytetään kurssia, joka vastaa likimain tapahtumapäivän kurssia.

Tilinpäätöstä laadittaessa monetaariset omaisuuserät ja velat muunnetaan toimintavaiuvaluutaksi raportointikauden päättymispäivän kurssin mukaan. Varsinaiseen liiketoimintaan liittyvät kurssivoitot ja -tappiot kirjataan myynnin ja ostojen oikaisuerinä. Rahoituksen kurssivoitot ja -tappiot kirjataan rahoituksen tuottoihin ja kuluihin.

Ulkomaisten tytäryhtiöiden kauden laajat tuloslaskelmat sekä rahavirrat on muunnettu euroiksi tilikauden keskikurssia ja taseet raportointikauden päättymispäivän Euroopan keskuspankin keskikurssia käyttäen. Kauden tuloksen ja laajan tuloksen muuntaminen eri kursseilla laajassa tuloslaskelmassa sekä taseessa aiheuttaa muuntoeron, joka kirjataan muihin laajan tuloksen eriin.

Ulkomaisten tytäryrietysten hankintamenon eliminoinneista syntyvät muuntoerot ja hankinnan jälkeisistä omista pääomista syntyvät muuntoerot kirjataan myös muihin laajan tuloksen eriin. Samalla tavalla on käsitelty konsernin sisäisiä pitkäaikaisia lainoja, jotka tosiasialliselta sisällöltään ovat rinnastettavissa omaan pääomaan ja katsotaan osaksi nettosijoitusta kyseiseen yksikköön. Kun tytäryhtiöstä luovutaan kokonaan tai osittain, kertyneet muuntoerot siirretään tulosvaikutteisiksi osana luovutusvoittoa tai -tappiota.

Julkiset avustukset

Valtioilta tai muilta vastaavilta tahoilta saadut julkiset avustukset tuloutetaan ja esitetään liiketoiminnan muissa tuotoissa, kun ne ovat tuotoiksi kirjattavissa. Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintaan liittyvät avustukset kirjataan kyseisten hyödykkeiden hankintamenojen vähennyksiksi. Avustukset tuloutuvat pienempien poistojen muodossa hyödykkeen vaikutusaikana.

Tuloutusperiaatteet

Tavaroiden myyntituotot tuloutetaan, kun myytyjen tuotteiden omistukseen liittyvät merkittävät riskit ja edut ovat siirtyneet ostajille. Pääsääntöisesti tavaroiden myyntituotot tuloutetaan tuotteiden luovutuksen yhteydessä sopimusehtojen mukaisesti. Myyntituotot palveluista tuloutetaan, kun palvelu on suoritettu ja taloudellisen hyödyn saaminen palvelusuoritteesta on todennäköistä. Tavaroiden vuokrasopimukset, joissa omistamiselle ominaiset riskit ja edut jäävät vuokranantajalle, luokitellaan muiksi vuokrasopimuksiksi ja tuloutetaan tasaerinä kuukausittain vuokratkauden aikana.

Työsuhde-etuudet

Eläkevelvoitteet

Konsernilla on maksu- ja etuus pohjaisia eläkejärjestelyjä. Maksu pohjaisissa järjestelyissä konserni suorittaa kiinteitä maksuja erilliselle yksikölle. Konsernilla ei ole oikeudellista eikä tosiasiallista velvoitetta lisämaksujen suorittamiseen, mikäli maksujen saajataho ei pysty suoriutumaan kyseisten eläke-etuuksien maksamisesta. Kaikki sellaiset järjestelyt, jotka eivät täytä näitä ehtoja, ovat etuus pohjaisia eläkejärjestelyjä. Maksu pohjaisiin eläkejärjestelyihin tehdyt suoritukset kirjataan tulosvaikutteisesti sillä kaudella, jota veloitus koskee.

Etuus pohjaisten eläkejärjestelyjen velvoitteet on laskettu kustakin järjestelystä erikseen. Laskenta on suoritettu ennakoituun etuus oikeus yksikköön perustuvaa menetelmää käyttäen. Eläkemenot kirjataan kuluksi henkilökunnan palvelusajalle auktorisoitujen vakuutusmatemaatikkojen suorittamien laskelmien perusteella. Eläkevelvoitteen nykyarvoa laskettaessa käytetään diskonttaus korkona yrietysten liikkeeseen laskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen markkinatuottoa tai valtion

velkasitoumusten korkoa. Näiden maturiteetti vastaa olennaisilta osin laskettavan eläkevelvoitteen maturiteettia.

Eläkemeno (kauden työsuoritukseen perustuva meno) ja etuus pohjaisen järjestelyn nettovelan nettokorko kirjataan tulosvaikutteisesti. Eläkemeno sisältyy työsuhte-etuuksista aiheutuviin kuluihin. Etuus pohjaisen nettovelan (tai -omaisuuserän) uudelleen määrittämisestä aiheutuvat erät kirjataan muihin laajan tuloksen eriin sillä tilikaudella, jona ne syntyvät. Näitä ovat esimerkiksi vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot sekä järjestelyyn kuuluvien varojen tuotto. Aiempaan työsuoritukseen perustuvat menot kirjataan kuluiksi tulosvaikutteisesti aikaisempina seuraavista ajankohdista: joko kun järjestelyn muuttaminen tai supistaminen tapahtuu tai kun yhteisö kirjaa tähän liittyvät uudelleenjärjestelymenot tai työsuhteen päättämiseen liittyvät etuudet.

Osakeperusteiset maksut

Konsernin osakeperusteisessa kannustejärjestelmässä, jossa ansaintajaksoina ovat kalenterivuodet 2017-2018 ja 2019-2020, maksut suoritetaan osakkeiden ja rahan yhdistelmänä. Tästä järjestelmästä johtuvat osakepalkkiot arvostetaan käypään arvoon niiden myöntämishetkellä ja kirjataan kuluksi oikeuden syntymisajanjakson kuluessa. Oikeuden syntymisehdot otetaan huomioon osakkeiden lukumäärissä, joihin oletetaan syntyvän oikeus sitovuusajan lopussa. Arvioita oikaistaan jokaisena raportointikauden päättämispäivänä. Palkkion käyvän arvon määrittäminen jakautuu kahteen osaan: osakkeina ja käteisenä maksettavaan osuuteen. Osakkeina maksettava osuus kirjataan omaan pääomaan ja käteisenä maksettava osuus vieraaseen pääomaan. Osakepalkkioiden myöntämishetkellä määritetty kulu perustuu konsernin arvioon niiden osakkeiden lukumäärästä, joihin oletetaan syntyvän oikeus oikeuden syntymisjakson lopussa. Oletettu etuuden määrittämisessä on huomioitu osakepalkkion maksimimäärä, oletettu muiden kuin markkinaperusteisten tavoitteiden toteutuminen ja kyseiseen järjestelyyn kuuluvien henkilöiden vähentyminen. Konserni päivittää oletuksen lopullisesta osakkeiden määrästä jokaisena raportointikauden päättämispäivänä. Näiden tulosvaikutus esitetään laajassa tuloslaskelmassa työsuhte-etuuksista aiheutuviin kuluihin.

Liikevoitto

Liikevoitto on konsernin toiminnan tulos ennen rahoituseriä ja veroja. Ulkomaan valuutan määräisten myyntisaamisten ja ostovelkojen muuntamisesta syntyneet kurssierot sisältyvät liikevoittoon.

Tuloverot

Konsernin laajan tuloslaskelman veroihin kirjataan konserniyhtiöiden tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verot sekä aikaisempien tilikausien verojen oikaisut samoin kuin laskennallisten verojen muutokset. Tulosvaikutteisesti kirjattaviin liiketoimiin ja muihin tapahtumiin liittyvät verovaikutukset kirjataan myös tulosvaikutteisesti. Muuten kuin tulosvaikutteisesti, eli joko muihin laajan tuloksen eriin tai suoraan omaan pääomaan kirjattaviin liiketoimiin tai muihin tapahtumiin liittyvät verovaikutukset kirjataan myös vastaavasti joko muihin laajan tuloksen eriin tai suoraan omaan pääomaan. Laskennalliset verosaamiset ja -velat kirjataan omaisuus- ja velkaerien verotuksellisten arvojen sekä kirjanpitoarvojen välisistä väliaikaisista eroista. Laskennallinen verosaaminen kirjataan vain siihen määrään asti kun on todennäköistä, että se voidaan hyödyntää tulevaisuudessa verotettavaa tuloa vastaan. Laskennalliset verovelat kirjataan yleensä taseeseen täysimääräisinä. Merkittävimmät väliaikaiset erot syntyvät IFRS 1-siirtymästandardin antaman helpotuksen mukaisesti tehdyistä kiinteistöjen käypiin arvoihin arvostamisista (1.1.2004). Laskennalliset verot arvostetaan perustuen niihin verokantoihin, joista on säädetty tai jotka on käytännössä hyväksytty raportointikauden päättämispäivään mennessä.

Aineettomat hyödykkeet

Liikearvo

Liiketoimintojen yhdistämisissä syntyvä liikearvo kirjataan määrään, jolla luovutettu vastike, määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteessa ja mahdollinen aiemmin omistettu osuus yhteen laskettuina ylittävät hankitun nettovarallisuuden käyvän arvon.

Liikearvoa ei poisteta vaan siitä kerrytettävissä oleva rahamäärä ja mahdollinen arvonalentuminen arvioidaan vuosittain tai useammin, jos muuttuneet olosuhteet viittaavat siihen, että sen arvo on saattanut alentua. Tällainen arviointi suoritetaan vähintään jokaisena raportointikauden

päättymispäivänä. Liikearvo kohdistetaan tätä tarkoitusta varten rahavirtaa tuottaville yksiköille. Konsernin laajaan tuloslaskelmaan kirjataan liikearvon arvonalentumistappio, jos arvonalentumistestaus osoittaa, että liikearvon kirjanpitoarvo ylittää siitä kerrytettävissä olevan rahamäärän. Liikearvon arvonalentumistappioita ei voida peruuttaa.

Tutkimus- ja kehitysmenot

Tutkimus- ja kehitystoiminta konsernissa on aktiivista ja jatkuvaa ja olennaisten kehitysprojektien menot aktivoidaan silloin kun niiden aktivointikriteerit täyttyvät. Tutkimusmenot kirjataan kuluksi, kun ne ovat toteutuneet. Tutkimus- ja kehitystoimintaan liittyvät laitteet on aktivoitu koneisiin ja laitteisiin.

Muut aineettomat hyödykkeet

Aineeton hyödyke merkitään taseeseen alun perin hankintamenoon siinä tapauksessa, että hankintameno on määritettävissä luotettavasti ja on todennäköistä, että omaisuuserästä johtuva odotettavissa oleva taloudellinen hyöty koituu konsernin hyväksi. Muita aineettomia hyödykkeitä ovat ohjelmistolisenssit, IT-ohjelmat, patentit ja muut vastaavat oikeudet. Patentit, lisenssit ja muut oikeudet on arvostettu poistoilla ja mahdollisilla arvonalentumisilla vähennettyyn alkuperäiseen hankintamenoon.

Aineettomien hyödykkeiden poistoajat ovat:

Lisenssit	3-5 vuotta
IT-ohjelmat	3-10 vuotta
Asiakkuudet	4 vuotta
Tuotemerkit	6 vuotta
Patentit ja muut vastaavat oikeudet	10 vuotta

Poistot kirjataan tasapoistoina.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Maa-alueet, rakennukset, koneet ja kalusto muodostavat suurimman osan aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä. Ne on merkitty taseeseen alkuperäiseen hankintamenoon tai oletushankintamenoon. Tämän jälkeen ne on arvostettu kertyneillä poistoilla sekä mahdollisilla arvonalentumisilla vähennettynä.

Kun aineellisen hyödykkeen erillisenä hyödykkeenä käsitelty osa uusitaan, uuteen osaan liittyvät kulut aktivoidaan ja mahdollinen jäljellä oleva kirjanpitoarvo kirjataan pois taseesta. Muut myöhemmin syntyvät menot aktivoidaan vain silloin, kun ne lisäävät hyödykkeestä konsernille koituvaa taloudellista hyötyä. Muut korjaus- ja ylläpitomenot kirjataan tulosvaikutteisesti, kun ne ovat toteutuneet. Ehdot täyttävän omaisuuserän hankintamenoon sisällytetään välittömästi kyseisen omaisuuserän hankkimisesta, rakentamisesta tai valmistamisesta johtuvat vieraan pääoman menot. Poistot lasketaan todennäköisen vaikutusajan perusteella tasapoistoina. Aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen poistojen kirjaaminen lopetetaan silloin, kun se luokitellaan myytävänä olevaksi. Maa-alueista ei tehdä poistoja. Arvioidut vaikutusajat ovat seuraavat:

Rakennukset	15-30 vuotta
Koneet ja kalusto	3-8 vuotta

Aineellisten hyödykkeiden jäännösarvo ja taloudellinen vaikutusaika tarkistetaan vähintään jokaisen tilikauden lopussa ja tarvittaessa oikaistaan kuvastamaan taloudellisen hyödyn odotuksissa tapahtuneita muutoksia.

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myynnistä tai luovutuksesta syntyvät voitot ja tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti ja esitetään liiketoiminnan muissa tuotoissa tai liiketoiminnan muissa kuluissa.

Sijoituskiinteistöt

Sijoituskiinteistöiksi on konsernissa määritelty ne maa-alueet, joita pidetään toistaiseksi määrittelemätöntä käyttöä varten. Ne on arvostettu alkuperäiseen hankintamenoon vähennettynä arvonalentumisilla.

Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvonalentumiset

Omaisuserien kirjanpitoarvoja arvioidaan jokaisena raportointikauden päättymispäivänä mahdollisten arvonalentumisten viitteiden havaitsemiseksi. Jos viitteitä havaitaan, arvio omaisuserästä kerrytettävissä olevasta rahamäärästä määritetään perustuen käypään arvoon vähennettynä luovutuksesta aiheutuville menoilla tai käyttöarvoon sen mukaan, kumpi näistä on suurempi. Arvonalentumistappio kirjataan, jos omaisuserän tai rahavirtaa tuottavan yksikön tasearvo ylittää siitä kerrytettävissä olevan rahamäärän. Arvonalentumistappiot kirjataan laajaan tuloslaskelmaan.

Kun on olemassa viitteitä siitä, että arvonalentumistappioita ei mahdollisesti enää ole tai ne saattavat olla pienentyneet, arvioidaan kerrytettävissä oleva rahamäärä. Aiemmin laajaan tuloslaskelmaan kirjattu arvonalentumistappio peruutetaan, mikäli kerrytettävissä olevan rahamäärän määrittämisessä käytetyt arviot muuttuvat. Arvonalentumistappiota ei kuitenkaan peruta enempää kuin mikä omaisuserän tai rahavirtaa tuottavan yksikön kirjanpitoarvo olisi ilman arvonalentumistappion kirjaamista.

Vuokrasopimukset

Vuokrasopimukset, joissa konsernilla on olennainen osa omistamiselle ominaisista riskeistä ja eduista, luokitellaan rahoitusleasingisopimuksiksi. Rahoitusleasingilla hankitut omaisuserät vähennettynä kertyneillä poistoilla on merkitty aineellisiin hyödykkeisiin. Nämä omaisuserät poistetaan aineellisia hyödykkeitä koskevien poistosuunnitelmien mukaan tai vuokra-ajan kuluessa sen mukaan, kumpi näistä on lyhyempi. Vuokravelvoitteet sisältyvät korollisiin rahoitusvelkoihin. Vuokrasopimukset, joissa omistamiselle ominaiset riskit ja edut jäävät vuokranantajalle, käsitellään muina vuokrasopimuksina, joihin liittyvät maksut kirjataan laajaan tuloslaskelmaan tasaerinä vuokra-ajan kuluessa.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus on arvostettu hankintamenoon tai nettorealisointiarvoon sen mukaan, kumpi näistä on alempi. Vaihto-omaisuuden arvo määritetään painotettua keskihintaa käyttäen ja se sisältää kaikki hankinnasta aiheutuneet välittömät menot sekä osuuden valmistuksen yleismenoista. Nettorealisointi-arvo on tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava arvioitu myyntihinta, josta on vähennetty arvioidut valmiiksi saattamisesta johtuvat menot sekä arvioidut myynnin toteutumiseksi välttämättömät menot.

Vaihto-omaisuuden arvossa huomioidaan epäkuranttiudesta johtuva arvonalentuminen.

Rahoitusvarat

Konsernin rahoitusvarat on luokiteltu seuraaviin ryhmiin: käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat, lainat ja muut saamiset ja myytävissä olevat sijoitukset. Luokittelu tapahtuu rahoitusvarojen hankinnan tarkoituksen perusteella ja ne luokitellaan alkuperäisen hankinnan yhteydessä. Kaikki rahoitusvarojen ostot ja myynnit kirjataan kaupantekopäivänä. Konserni kirjaa rahoitusvarat pois taseesta silloin, kun konserni on menettänyt oikeuden rahavirtoihin tai kun se on siirtänyt merkittäviä osin riskit ja hyödyt konsernin ulkopuolelle.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin on luokiteltu johdannaiset ja sijoitukset sijoitusrahasto-osuuksiin. Sijoitukset arvostetaan toimivilla markkinoilla julkaistujen hintanoteerausten perusteella käypään arvoon ja käyvän arvon muutokset kirjataan tulosvaikutteisesti sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät. Johdannaiset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa, on luokiteltu kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviksi. Johdannaisten käyvät arvot perustuvat raportointikauden päättymispäivän markkinakursseihin ja käyvän arvon muutokset kirjataan tulosvaikutteisesti sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät. Martela-konserni ei ole soveltanut suojauslaskentaa tilikausilla 2017 ja 2016.

Lainat ja muut saamiset sisältävät johdannaisvaroihin kuulumattomia varoja, joihin liittyvät maksut ovat kiinteät tai määriteltävissä ja joita ei noteerata toimivilla markkinoilla eikä konserni pidä niitä kaupankäyntitarkoituksessa. Ne on kirjataan alun perin käypään arvoon ja arvostetaan tämän jälkeen jaksoitettuun hankintamenoon. Nämä varat sisältyvät lyhyt- ja pitkäaikaisiin rahoitusvaroihin; viimeksi mainittuihin, mikäli ne erääntyvät yli 12 kuukauden kuluttua. Ryhmään luokitellaan lainasaamisten ohella myyntisaamiset ja muut saamiset.

Myytävissä olevat rahoitusvarat ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia varoja, jotka on nimenomaisesti luokiteltu tähän ryhmään tai joita ei ole luokiteltu muuhun ryhmään. Näihin sijoituksiin

on luokiteltu erilaisia listaamattomien yhtiöiden osakkeita, jotka arvostetaan hankintamenoon silloin kun niiden käypää arvoa ei voida luotettavasti määrittää. Ne sisältyvät pitkäaikaisiin varoihin. Rahavarat koostuvat käteisestä rahasta, vaadittaessa nostettavissa olevista pankkitalletuksista ja muista lyhytaikaisista, erittäin likvideistä sijoituksista. Rahavaroihin luokitelluilla erillä on enintään kolmen kuukauden maturiteetti hankinta-ajankohdasta lukien.

Rahoitusvarojen arvon alentuminen

Konserni arvioi jokaisena raportointikauden päättymispäivänä onko olemassa objektiivista näyttöä yksittäisen rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvarojen ryhmän arvon alentumisesta.

Arvonalentumiset kirjataan tulosvaikutteisesti.

Konserni kirjaa myyntisaamisista arvonalentumistappion, kun on olemassa näyttöä siitä, että saamista ei saada perityksi täysimääräisesti. Muun muassa velallisen merkittävät taloudelliset vaikeudet, konkurssin todennäköisyys sekä maksujen laiminlyönti ovat viitteitä arvonalentumisesta. Saamisen arvonalentuminen kirjataan tulosvaikutteisesti liiketoiminnan muihin kuluihin. Mikäli arvonalentumistappion määrä pienenee jollakin myöhemmällä kaudella, kirjattu tappio perutaan tulosvaikutteisesti.

Rahoitusvelat

Konsernin rahoitusvelat jaetaan kahteen ryhmään: jaksotettuun hankintamenoon arvostettaviin rahoitusvelkoihin (lähinnä rahoituslaitoksilta otetut lainat, rahoitusleasingvelat sekä ostovelat) sekä käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettaviin rahoitusvelkoihin (johdannaisvelat).

Rahoitusvelat merkitään alun perin kirjanpitoon käypään arvoon ja ne arvostetaan myöhemmin edellä mainitun luokittelun perusteella joko jaksotettuun hankintamenoon tai käypään arvoon. Luottolimiitit sisältyvät korollisiin lyhytaikaisiin velkoihin. Rahoitusvelka luokitellaan lyhytaikaiseksi, ellei konsernilla ole ehdotonta oikeutta siirtää velan maksua vähintään 12 kuukauden päähän raportointikauden päättymispäivästä. Rahoitusvelka (tai sen osa) kirjataan pois taseesta vasta silloin, kun velka on lakannut olemasta olemassa, eli kun sopimuksessa yksilöity velvoite on täytetty tai kumottu tai sen voimassaolo on lakannut.

Osakepääoma

Ulkona olevat kantaosakkeet esitetään osakepääomana. Osakepääoma jakautuu K- ja A-osakkeisiin. Molemmilla osakesarjoilla on samat osinko-oikeudet, mutta K-osakkeella on yhtiökokouksessa 20 ääntä ja A-osakkeella 1 ääni.

Menot, jotka liittyvät omien oman pääoman ehtoisten instrumenttien liikkeeseen laskuun ja hankintaan, esitetään oman pääoman vähennyseränä. Jos Martela Oyj hankkii takaisin omia oman pääoman ehtoisia instrumenttejaan, näiden hankintameno vähennetään omasta pääomasta.

Osingonjako

Hallituksen yhtiökokoukselle ehdottamasta osingosta ei ole tehty kirjausta tilinpäätökseen, vaan osingot kirjataan osingonjakovelkoihin vasta yhtiökokouksen päätöksen perusteella.

Varaukset

Varaus kirjataan, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite, maksuveloitteen toteutuminen on todennäköistä ja veloitteen suuruus arvioitavissa luotettavasti. Varauksena kirjattava määrä vastaa parasta arviota menoista, joita olemassa olevan veloitteen täyttäminen edellyttää raportointikauden päättymispäivänä. Jos osasta veloitetta on mahdollista saada korvaus joltakin kolmannelta osapuolelta, korvaus kirjataan erilliseksi omaisuuseräksi, mutta vasta siinä vaiheessa, kun korvauksen saaminen on käytännössä varmaa.

Johdon tekemät harkintaan perustuvat ratkaisut ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät

Tilinpäätöstä laadittaessa joudutaan tekemään tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia, joiden lopputulemat voivat poiketa tehdyistä arvioista ja oletuksista. Lisäksi joudutaan käyttämään harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden soveltamisessa. Arviot liittyvät lähinnä laskennallisten verosaamisten hyödyntämiseen tulevaisuudessa syntyvää erotettavaa tuloa vastaan ja omaisuuserien arvostuksiin. Arviot ja oletukset perustuvat johdon parhaaseen näkemykseen

raportointikauden päättymispäivänä. Niiden taustalla ovat aikaisemmat kokemukset ja muut perusteltavissa olevat oletukset.

Arvon alentumistestaus

Pitkäaikaiset omaisuuserät arvioidaan mahdollisten arvonalentumiseen viittaavien merkkien havaitsemiseksi, jotka viittaavat siihen, että kirjanpitoarvoa vastaava rahamäärä ei olisi kerrytettävissä.

Poistojen kohteena olevien omaisuuserien osalta arvioidaan onko sellaisia tapahtumia tai muutoksia olosuhteissa, jotka viittaisivat, että kirjanpitoarvoa vastaava määrä ei olisi kerrytettävissä.

Arvon alentumistappiona kirjataan määrä, jolla omaisuuserän kirjanpitoarvo ylittää siitä kerrytettävissä olevan määrän. Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän luovutuksesta johtuvilla menoilla vähennetty käypä arvo tai käyttöarvo sen mukaan, kumpi näistä on suurempi. Käyttöarvo määritetään diskonttaamalla omaisuuserän tuottama arvioitu vastainen nettorahavirta.

Jos omaisuuserän kirjanpitoarvo on korkeampi kuin siitä kerrytettävissä oleva rahamäärä, kirjataan arvonalentumistappio. Arvon alentumistappiot kirjataan tulosvaikutteisesti

Kirjattu arvonalentumistappio peruutetaan ainoastaan, jos olosuhteet muuttuvat tavalla, joka lisää kerrytettävissä olevaa rahamäärää tappion kirjaushetkellä kerrytettävissä olleeseen rahamäärään nähden. Arvon alentumistappioita ei kuitenkaan voida peruuttaa yli sen arvon, joka omaisuuserälle olisi määritetty, jos siitä ei olisi kirjattu arvonalentumistappiota.

Liikearvo testataan vuosittain arvonalentumisen varalta huolimatta siitä, onko arvonalentumisesta viitteitä. Liikearvon arvonalentumistappiota ei voida peruuttaa. (Liitetieto 10)

Rahavirtaa tuottavien yksiköiden kerrytettävissä oleva rahamäärä perustuu

arvonlennustestauksessa käyttöarvolaskelmiin. Näissä laskelmissa ennakoituiden rahavirrat perustuvat johdon hyväksymiin taloudellisiin suunnitelmiin, jotka kattavat viiden vuoden ajanjakson.

Suunnitelmien keskeiset oletukset ovat yksiköiden kasvu- ja kannattavuuskehitykset. Tämän ajanjakson jälkeiset rahavirrat on arvioitu 1,5 % kasvuennusteen mukaan.

Vaihto-omaisuuden arvostuksessa tarkastellaan hyödykkeiden käytettävyyttä voimassa olevan myynnin tuoteportfolion tuotteisiin. Mikäli myynnin tuoteportfolio ei enää sisällä tuotteita joihin hyödykettä käytetään kirjataan niiden osalta arvonalentumistappio.

Myyntisaatavien arvosta vähennetään puolet niiden saatavien arvosta, jotka ovat yli 180 päivää sitten erääntyneitä ja koko arvo yli vuosi sitten erääntyneistä saatavista, ellei suoritus saatavista ole erittäin todennäköistä.

Laskennalliset verosaamiset

Laskennallisen verosaamisen kirjaamisedellytykset arvioidaan jokaisen raportointikauden päättymispäivänä. Laskennallisten verosaamisten määrää arviotaessa on otettu huomioon johdon tekemät konserniyhtiöiden tulevien tilikausien verotettavaa tuloa koskevat oletukset. Erilaiset sisäiset ja ulkoiset tekijät voivat vaikuttaa joko positiivisesti tai negatiivisesti laskennallisiin verosaamisiin.

Tällaisia tekijöitä ovat esimerkiksi konsernin rakennejärjestelyt, verolainsäädännön muutokset (esim. verokantojen muutos tai vähennyskelpoisten vahvistettujen verotuksellisten tappioiden hyödyntämisaikojen muutos) ja verotussäännösten tulkintojen muutokset. Aiemmalla raportointikaudella kirjattu laskennallinen verosaaminen kirjataan laajaan tuloslaskelmaan kuluksi, mikäli kyseisen yksikön ei arvioida kerryttävän riittävästi verotettavaa tuloa, jotta laskennallisen verosaamisen perusteena olevat väliaikaiset erot, kuten vahvistetut verotukselliset tappiot, voidaan hyödyntää. Laskennallisia verosaamisia ei ole kirjattu konserniyhtiöiden verotuksellisista tappioista.

Tulevilla tilikausilla sovellettaviksi tulevat uudet ja muutetut standardit sekä tulkinnat

Martela ei ole vielä soveltanut seuraavia, IASB:n jo julkistamia uusia tai uudistettuja standardeja ja tulkintoja. Konserni ottaa ne käyttöön kunkin standardin ja tulkinnan voimaantulopäivästä lähtien, tai mikäli voimaantulopäivä on muu kuin tilikauden ensimmäinen päivä, voimaantulopäivää seuraavan tilikauden alusta lukien.

IFRS 9 Rahoitusinstrumentit ja siihen tehdyt muutokset (sovellettava 1.1.2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): IFRS 9 korvaa nykyisen IAS 39-standardin. Uuteen standardiin sisältyy uudistettu ohjeistus rahoitusinstrumenttien kirjaamisesta ja arvostamisesta. Tämä kattaa myös uuden,

odotettuja luottotappioita koskevan kirjanpitoikäsiittelyn mallin, jota sovelletaan rahoitusvaroista kirjattavien arvonalentumisten määrittämiseen. Standardin yleistä suojauslaskentaa koskevat säännökset on myös uudistettu. IAS 39:n säännökset rahoitusinstrumenttien taseeseen kirjaamisesta ja taseesta pois kirjaamisesta on säilytetty. IFRS 9:n käyttöönottolla ei tule olemaan merkittävää vaikutusta Martelan konsernitilipäätökseen. Vaikutus Martelan osalta koskee lähinnä rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelua sekä myyntisaamisten luottotappiovarauksen määrittämistä. Luokittelumuutoksella ei ole merkittävää vaikutusta rahoitussaamisten tai -velkojen kirjaamiseen tai arvostamiseen eikä luottotappiovarauksen määrittämisen muutoksella arvioida olevan merkittävää vaikutusta Martelan tulokseen.

IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista, IFRS 15:n voimaantuloaika ja Selvennyksiä IFRS 15:een (sovellettava 1.1.2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): Uusi standardi korvaa nykyiset IAS 18- ja IAS 11-standardit ja niihin liittyvät tulkinnat. IFRS 15 sisältää viisivaiheisen ohjeistuksen myyntituottojen kirjaamisesta: mihin määrään ja milloin myyntituotot kirjataan. Myynti kirjataan määräysvallan siirtymisen perusteella joko ajan kuluessa tai yhtenä ajankohtana. Standardi lisää myös esitettävien liitetietojen määrää.

Konserni on arvioinut IFRS 15:sta käyttöönoton vaikutuksia eri tulovirtojen kannalta ja tullut siihen johtopäätökseen, että muutoksilla on vähäinen merkitys konsernitilinpäätökseen. Arviointi tehtiin analysoimalla asiakassopimuksia ja niihin liittyviä suoritevelvoitteita. Yhtiön asiakassopimukset ovat pääsääntöisesti kertaluontoisia tuotteiden tai palveluiden toimituksia, tuotteiden ja palveluiden yhdistelmiä tai jatkuvia palveluita. Lisäksi yhtiöllä on puitesopimuksia asiakkaiden kanssa. Asiakastoimitukset ovat pääosin lyhytkestoisia projekteja joiden suoritevelvoitteet ja transaktiohinnat ovat yksilöitävissä ja joihin uusi standardi ei aiheuta juurikaan ajallista siirtymää tuloutuksen osalta aikaisempaan verrattuna. Martelan asiakassopimuksissa transaktiohinnan määrittämiseen ei liity merkittäviä muuttuvia vastikkeita eikä sopimukseen sisälly merkittäviä rahoituskomponentteja. IFRS 15 standardi edellyttää asiakassopimuksen saamisesta aiheutuvien lisämenojen ja asiakassopimuksen täyttämistä aiheutuvien menojen kirjaamista taseeseen. Martelassa ei ole tunnistettu asiakassopimuksen saamiseen liittyviä aktivoitavia menoja eikä asiakassopimukseen liity aktivoitavia asiakassopimuksen täyttämistä aiheutuvia menoja. IFRS 15 standardin edellyttämät liitetiedot tulevat lisäämään tilinpäätöksen liitetiedoissa myyntituotoista asiakassopimuksista esitettäviä tietoja. Martela tulee soveltamaan kertyneen vaikutuksen menetelmää standardin käyttöönottossa.

IFRS 16 Vuokrasopimukset (sovellettava 1.1.2019 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Uusi standardi korvaa IAS 17 -standardin ja siihen liittyvät tulkinnat. IFRS 16 -standardi edellyttää vuokralle ottajilta vuokrasopimusten merkitsemistä taseeseen vuokranmaksuvelvoitteena sekä siihen liittyvänä omaisuuseränä. Taseeseen merkitseminen muistuttaa paljon IAS 17:n mukaista rahoitusleasingin kirjanpitoikäsiittelyä. Taseeseen merkitsemisestä on kaksi helpotusta, jotka koskevat lyhytaikaisia enintään 12 kuukautta kestäviä vuokrasopimuksia sekä arvoltaan enintään noin USD 5 000 olevia hyödykkeitä. Vuokralle antajien kirjanpitoikäsiittely tulee säilymään suurelta osin nykyisen IAS 17:n mukaisena. Standardin käyttöönottolla tulee olemaan vaikutuksia Martelan konsernitaseeseen ja tunnuslukuihin. Vuokravastuut löytyvät liitetietojen kohdasta 23.

Muilla uusilla tai muutetuilla standardeilla ei arvioida olevan vaikutusta Martelan taloudelliseen raportointiin niiden käyttöönoton yhteydessä.

1. Segmentti-informaatio

Vuodesta 2017 lähtien Martela raportoi konsernin konsolidoidut luvut yhtenä tulosityksikkönä prosessien, organisaation, raportoinnin ja järjestelmien yhtenäistämisen ja yhdistämisen seurauksena. Liikevaihto jaotellaan maittain asiakkaan sijainnin mukaan seuraaviin maihin: Suomi, Ruotsi, Norja ja Muut.

(1 000 eur)

	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Liikevaihto maittain		
Suomi	87 269	95 233
Ruotsi	11 730	20 377
Norja	4 131	3 728
Muut	6 407	9 789
Liikevaihto yhteensä ulkoinen	109 537	129 127
	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Saadut tuotot tavaroiden myynnistä	95 373	113 988
Saadut tuotot palveluiden myynnistä	14 164	15 140
Yhteensä	109 537	129 127

Maantieteellisiä alueita koskevat tiedot

Pitkäaikaiset varat	Aineettomat hyödykkeet	Aineelliset hyödykkeet
	31.12.2017	31.12.2017
Suomi	7 297	4 773
Ruotsi	0	108
Muut alueet	0	305
Yhteensä	7 297	5 186

Pitkäaikaiset varat	Aineettomat hyödykkeet	Aineelliset hyödykkeet
	31.12.2016	31.12.2016
Suomi	6 320	6 282
Ruotsi	0	23
Muut alueet	0	327
Yhteensä	6 320	6 632

2. Liiketoiminnan muut tuotot

(1 000 eur)	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Aineellisten hyödykkeiden myyntivoitot	10	147
Vuokratuotot	185	56
Julkiset avustukset	0	154
Muut liiketoiminnan tuotot	557	108
Yhteensä	752	464

3. Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut

(1 000 eur)	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Palkat ja palkkiot	-21 124	-23 261
Eläkekulut, maksupohjaiset	-3 525	-3 552
Eläkekulut, etuuspohjaiset	-217	-261
Osakepalkkioina maksettava osuus	-824	-508
Muut henkilösivukulut	-1 402	-2 091
Henkilöstökulut tuloslaskelmassa	-27 091	-29 672
Luontoisedut	-802	-381
Yhteensä	-27 892	-30 053

Kannustinjärjestelmiin liittyviä palkkioita sivukuluineen on kirjattu tulokseen yhteensä -1 343 teur vuonna 2017 ja -2 191 teur vuonna 2016. Johdon palkat ja palkkiot sekä osakeperusteiset maksut esitetään tarkemmin liitetietokohdassa 25 Lähipiiritapahtumat.

Osakepalkkiojärjestelmästä on kerrottu tarkemmin liitetietokohdassa 18 Osakeperusteiset maksut.

Henkilökunta	2017	2016
Henkilökunta keskimäärin; työntekijät	273	285
Henkilökunta keskimäärin; toimihenkilöt	235	266
Henkilökunta keskimäärin, yhteensä	508	550
Henkilökunta vuoden lopussa	507	506
Henkilökunta Suomessa keskimäärin	435	428
Henkilökunta Ruotsissa keskimäärin	27	37
Henkilökunta Norjassa keskimäärin	10	8
Henkilökunta Puolassa keskimäärin	36	72
Henkilökunta Venäjällä keskimäärin		5
Yhteensä	508	550

4. Liiketoiminnan muut kulut

Liiketoiminnan muut kulut esitetään kululajeittain.

(1 000 eur)	1.1-31.12.2017	1.1-31.12.2016
Rahdit	-1 228	-1 859
Matkakulut	-1 198	-1 211
Liikekulut	-2 277	-2 036
Tietohallinto	-3 111	-2 557
Markkinointi	-1 238	-1 764
Ajoneuvot	-680	-667
Kiinteistökulut	-3 664	-4 412
Muut kulut	-3 990	-3 772
Yhteensä	-17 385	-18 278
Tilintarkastajan palkkiot	1.1-31.12.2017	1.1-31.12.2016
Tilintarkastus	-85	-85
Muut palvelut	-5	-16
Yhteensä	-90	-101

Tilinpäätöksessä eriteltyt tilintarkastajan palkkiot sisältyvät liikekulut erään.

5. Poistot ja arvonalentumiset

(1 000 eur)	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Poistot		
Aineettomat hyödykkeet	-850	-675
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset ja rakennelmat	-634	-769
Koneet ja kalusto	-1 154	-1 464
Poistot yhteensä	-2 638	-2 908

6. Tutkimus- ja kehittämismenot

Tuloslaskelmaan sisältyy kuluksi kirjattuja tutkimus- ja kehittämismenoja -2 015 teur (-1 855 teur 2016).

7. Rahoitustuotot ja -kulut

(1 000 eur)	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Rahoitustuotot		
Korkotuotot lainoista ja muista saamisista	6	5
Valuuttakurssivoitot lainoista ja muista saamisista	292	6
Muut rahoitustuotot	7	19
Yhteensä	304	29
Rahoituskulut		
Korkokulut jaksotettuun hankintamenoan arvostettavista rahoitusveloista	-291	-370
Valuuttakurssitappiot lainoista ja muista saamisista	-146	-51
Muut rahoituskulut	-99	-149
Yhteensä	-537	-570
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-232	-541
Tulosvaikutteisia kurssieroja kirjattu yhteensä seuraavasti:		
Myynnin kurssierot (sis. liikevaihtoon)	-296	-71
Oston kurssierot (sis. ostojen oikaisueriin)	-121	-222
Rahoituserien kurssiero	146	-45
Kurssierot yhteensä	-272	-337

8. Tuloverot

(1 000 eur)	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Tilikauden tulovero	-789	-2 289
Edellisten tilikausien verot	50	0
Laskennallisten verojen muutos	75	-13
Yhteensä	-664	-2 302

Tuloslaskelman verokulun ja konsernin kotimaan verokannalla 20,0 % laskettujen verojen välinen täsmäytyslaskelma.

Tulos ennen veroja	28	5 618
Verot laskettuna kotimaan verokannalla	6	1 124
Ulkomaisten tytäryritysten poikkeavat verokannat	96	-9
Edellisten tilikausien verot	50	0
Verohyöty aiemmista tappioista, joista ei ole kirjattu aiemmin laskennallista verosaamista	-1 152	-17
Konsernin sisäisen myyntivoiton eliminointi, josta ei kirjattu laskennallista verosaamista	1 738	0
Verovapaat tulot	-94	0
Vähennyskelvottomat kulut	70	496
Kirjaamattomat laskennalliset verosaamiset verotuksellisista tappioista	29	708
Muut erät	-79	0
Verot tuloslaskelmassa (+ = kulu, - = tuottoa)	664	2 302

9. Osakekohtainen tulos

Laimentamaton osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluvan kauden voitto kauden aikana ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotetulla keskiarvolla.

(1 000 eur)	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto	-636	3 316
Osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo (1000)	4 144	4 108
Laimentamaton osakekohtainen tulos (eur/osake)	-0,15	0,81

Yrityksellä ei ole laimentavia instrumenttejä 31.12.2017 tai 31.12.2016.

10. Aineettomat hyödykkeet

(1 000 eur)	1.1.-31.12.2017				1.1.-31.12.2016			
	Aineettomat hyödykkeet	Liikearvo	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä	Aineettomat hyödykkeet	Liikearvo	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	9 292	883	2 204	12 378	9 268	883	0	10 151
Lisäykset	3 868	0	1 819	5 687	37	0	2 204	2 241
Vähennykset	-25	0	-3 868	-3 893	-14	0	0	-14
Hankintameno 31.12.	13 135	883	154	14 172	9 292	883	2 204	12 378
Kertyneet poistot 1.1.	-6 057	0	0	-6 057	-5 418	0	0	-5 418
Vähennysten kertyneet poistot	24	0	0	24	13	0	0	13
Tilikauden poistot 1.1.-31.12.	-843	0	0	-843	-652	0	0	-652
Kurssierot	0	0	0	0	0	0	0	0
Kertyneet poistot 31.12.	-6 876	0	0	-6 876	-6 057	0	0	-6 057
Kirjanpitoarvo 1.1.	3 235	883	2 204	6 321	3 850	883	0	4 733
Kirjanpitoarvo 31.12.	6 259	883	154	7 297	3 235	883	2 204	6 321

Liikearvo

Konsernin liikearvo 883 teur (883 teur vuonna 2016) liittyy Grundell yrityskauppaan jonka Martela teki 31. joulukuuta 2011. Ennakoidut rahavirrat saavutetaan entistä kattavammilla, palveluista ja tuotteista koostuvilla ratkaisuilla sekä jo toteutettujen kannattavuutta kohentavien toimenpiteiden vaikutuksesta. Liikevaihdon kasvua tukee lisäksi Martelan uudistettu strategia joka nostaa palvelut entistä merkittävämpään rooliin konsernin liiketoiminnassa.

Arvon alentumistestaus

Liikearvo testataan arvon alentumisen osalta vuosittain tai useammin jos on viitteitä mahdollisesta arvon alentumisesta. Liikearvon arvon alentumistestauksessa rahavirtaa tuottavan yksikön tasearvoa verrataan kerrytettävissä olevaan rahamäärään. Liiketoiminnasta kerrytettävissä oleva rahamäärä on arvon alentumistestauksessa määritetty käyttöarvon avulla. Käyttöarvo määritetään diskonttaamalla ennakoidut rahavirrat, jotka perustuvat johdon hyväksymiin suunnitelmiin kasvuun ja kannattavuuteen liittyen. Suunnitelmat kattavat viiden vuoden ajanjakson, huomioiden liiketoiminnan viimeaikaisen kehityksen. Liikearvon testauksessa kasvuksi on arvioitu keskimäärin 1,5 % ja liikevoitoksi 1,0 %.

Testimallin käyttö vaatii arvioita ja oletuksia liittyen markkinoiden kasvuun ja yleiseen korkotasoon.

Käytetty, ennen veroja määritelty diskonttauskorko on 10,4 %, (12,4 %), joka vastaa keskimääräistä painotettua pääomakustannusta. Viiden vuoden ennustejakson jälkeiset rahavirrat on ennakoitu käyttämällä 1,5 % myynnin kasvua. Suoritettujen testauksen perusteella liikearvon alentamiselle ei ole tarvetta.

Arvon alentumistestauksen herkkyyshanalyysi

Liikearvon alentumistestauksen perusteella liiketoiminnan kerrytettävissä olevan rahamäärän arvo on 0,8 miljoonaa euroa yli tasearvon. Diskonttauskoron nousu 12 %-yksiköllä tai liikevoittotason jääminen terminaali vuonna 1 %-yksikköä matalammaksi kuin ennakoitu aiheuttaisivat sen, että yksikön kerrytettävissä oleva rahamäärä olisi yhtä suuri kuin sen kirjanpitoarvo.

11. Aineelliset hyödykkeet

(1 000 eur)

1.1.2017 - 31.12.2017	Maa-alueet	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	66	24 178	33 253	34	3	57 534
Lisäykset	0	105	370	0	36	511
Vähennykset	0	0	-2247	0	-39	-2 286
Kurssierot	0	-80	-36	0	0	-116
Hankintameno 31.12.	66	24 203	31 340	34	0	55 643
Kertyneet poistot 1.1.	0	-20 909	-29 993	0	0	-50 901
Vähennysten kertyneet poistot	0	0	2165	0	0	2 165
Tilikauden poistot 1.1.-31.12.	0	-640	-1154	0	0	-1 795
Kurssierot	0	18	54	0	0	72
Kertyneet poistot 31.12.	0	-21 531	-28 928	0	0	-50 460
Kirjanpitoarvo 1.1.	66	3 269	3 260	34	3	6 632
Kirjanpitoarvo 31.12.	66	2 672	2 412	34	0	5 186

1.1.2016 - 31.12.2016	Maa-alueet	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	66	24 268	33 423	34	9	57 800
Lisäykset	0	126	510	0	4	641
Vähennykset	0	-197	-578	0	-11	-785
Kurssierot	0	-19	-103	0	0	-121
Hankintameno 31.12.	66	24 178	33 253	34	3	57 534
Kertyneet poistot 1.1.	0	-20 255	-29 020	0	0	-49 275
Vähennysten kertyneet poistot	0	143	411	0	0	554
Tilikauden poistot 1.1.-31.12.	0	-785	-1 469	0	0	-2 255
Kurssierot	0	-12	86	0	0	74
Kertyneet poistot 31.12.	0	-20 909	-29 993	0	0	-50 901
Kirjanpitoarvo 1.1.	66	4 013	4 403	34	9	8 525
Kirjanpitoarvo 31.12.	66	3 269	3 260	34	3	6 632

	31.12.2017	31.12.2016
Tuotannollisten koneiden ja laitteiden kirjanpitoarvo	1 050	1 650

Aineelliset hyödykkeet, rahoitusleasingsopimukset

Aineellisiin hyödykkeisiin sisältyy rahoitusleasingsopimuksella hankittua omaisuutta seuraavasti:

	1.1.2017 - 31.12.2017			1.1.2016 - 31.12.2016		
	Koneet ja kalusto	Rakennukset	Yhteensä	Koneet ja kalusto	Rakennukset	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	4 059	654	4 713	3 881	680	4 561
Lisäykset	142	0	142	183	0	183
Vähennykset	0	0	0	-5	0	-5
Kurssierot	0	0	0	0	-26	-26
Hankintameno 31.12.	4 202	654	4 856	4 059	654	4 713
Kertyneet poistot 1.1.	-3 864	-654	-4 518	-3 717	-594	-4 311
Tilikauden poistot 1.1.-31.12.	-150	0	-150	-146	-82	-228
Kurssierot	0	0	0	-1	22	21
Kertyneet poistot 31.12.	-4 014	-654	-4 668	-3 864	-654	-4 518
Kirjanpitoarvo 1.1.	195	0	195	164	86	250
Kirjanpitoarvo 31.12.	188	0	188	195	0	195

Vuonna 2007 on myyty Ruotsin Bodaforsin tehdaskiinteistö ja osa tiloista on vuokrattu takaisin pitkäaikaisella vuokrasopimuksella, joka on luokiteltu rahoitusleasingsopimukseksi. Vuokrasopimus on päättynyt 31.03.2017.

12. Sijoituskiinteistöt

Kiinteistö Oy Ylähangan maa-alue on luokiteltu sijoituskiinteistöksi ja sen käypä arvo 31.12.2017 on 1200 teur (600 teur 2016). Konserni on luokitellut kaikkien sijoituskiinteistöjensä käypien arvojen hierarkian tasoksi 3, koska havainnoitavissa olevia markkinatietoja ei ole kattavasti käytettävissä käypää arvoa määritettäessä.

Kiinteistö Oy Ylähangan maa-aluetta koskee käynnissä oleva yleiskaavan muutos (YK0045) jonka johdosta kiinteistöllä on rakennuskielto 29.10.2020 asti.

13. Rahoitusvarojen ja -velkojen kirjanpitoarvot arvostusryhmittäin

(1 000 eur)	Lainat ja muut saamiset	Myytavissä olevat rahoitusvarat	Jaksotettuun hankintamenoon kirjattavat rahoitusvelat	Tase-erien kirjanpitoarvot	Käypä arvo	Hierarkia-taso	Liite
2017 Tase-erät							
Pitkäaikaiset rahoitusvarat							
Muut rahoitusvarat		53		53	53		2
Lyhytaikaiset rahoitusvarat							
Myyntisaamiset ja lainasaamiset	23 714			23 714	23 714		2 16
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	23 714	53		23 767	23 767		
Pitkäaikaiset rahoitusvelat							
Korolliset velat			6 206	6 206	6 206		2 19
Lyhytaikaiset rahoitusvelat							
Korolliset velat			7 065	7 065	7 065		2 19
Ostovelat ja muut velat			11 784	11 784	11 784		2 21
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin			25 055	25 055	25 055		
2016 Tase-erät							
Pitkäaikaiset rahoitusvarat							
Muut rahoitusvarat		55		55	55		2
Lyhytaikaiset rahoitusvarat							
Myyntisaamiset ja lainasaamiset	20 297			20 297	20 297		2 16
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	20 297	55		20 352	20 352		
Pitkäaikaiset rahoitusvelat							
Korolliset velat			6 283	6 283	6 283		2 19
Lyhytaikaiset rahoitusvelat							
Korolliset velat			2 005	2 005	2 005		2 19
Ostovelat ja muut velat			12 383	12 383	12 383		2 21
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin			20 671	20 671	20 671		

Muut rahoitusvarat sisältää noteeraamattomia osakesijoituksia. Ne on arvostettu hankintamenoon, koska niiden käypää arvoa ei voi luotettavasti arvioida.

Myyntisaamisten ja muiden kuin johdannaisiin perustuvien saamisten kirjanpitoarvojen arvioidaan vastaavan olennaisilta osin niiden käypää arvoa näiden saamisten lyhyen maturiteetin vuoksi.

Velkojen kirjanpitoarvojen arvioidaan vastaavan käypää arvoa. Korkotaso ei ole olennaisesti muuttunut.

Ostovelkojen ja muiden korottomien velkojen kirjanpitoarvojen arvioidaan vastaavan myös käypää arvoa. Diskonttauksen vaikutus ei ole olennainen.

Jokaisesta rahoitusvarojen ja -velkojen luokasta on esitetty lisätietoja taulukossa ilmoitetun liitenumeron mukaisessa kohdassa.

Käypään arvoon arvostettavat omaisuuserät ja velat sekä erät, joista esitetään tilinpäätöksessä käypä arvo, jaetaan kolmeen tasoon käypien arvojen hierarkiassa. Käypien arvojen hierarkiatasot perustuvat arvostamisessa käytettyjen tietojen lähteeseen seuraavasti:

Taso 1: käyvät arvot perustuvat täysin samanlaisten omaisuuserien tai velkojen noteerattuihin (oikaisemattomiin) hintoihin, eli julkisiin noteerauksiin toimivilla markkinoilla.

Taso 2: käyvät arvot perustuvat merkittävilta osin muihin syöttötietoihin kuin tason 1 noteerattuihin hintoihin, eli esim. rahavirtojen diskonttaukseen sekä arvonmäärittämissä, joiden syöttötiedot kuitenkin perustuvat merkittävilta osin havainnoitavissa oleviin markkinatietoihin.

Taso 3: tälle tasolle luokitelluille omaisuus- ja velkaerille ei ole saatavilla luotettavaa markkinalähdettä ja näin ollen käyvät arvot eivät perustu markkinatietoihin, vaan merkittävilta osin johdon arvioihin ja niiden käyttöön yleisesti hyväksytyissä arvostusmalleissa.

14. Laskennalliset verosaamiset ja -velat

(1 000 eur)

Laskennallisten verojen muutokset vuoden 2017 aikana	1.1.2017	Kirjattu tuloslaskelmaan	Kirjattu muihin laajan tuloksen eriin	Kurssierot	31.12.2017
Laskennalliset verosaamiset					
Eläkevelvoitteet	75	0	9	0	84
Muut väliaikaiset erot	69	-11	0	0	58
Yhteensä	144	-11	9	0	142
Laskennalliset verovelat					
Siirtymähetkellä käypään arvoon arvostetuista rakennuksista	462	-66	0	0	396
Muut väliaikaiset erot	115	-20	0	0	95
Yhteensä	577	-86	0	0	491
Laskennalliset verosaamiset ja -velat yhteensä	-433	75	9	0	-350

Laskennallisten verojen muutokset vuoden 2016 aikana	1.1.2016	Kirjattu tuloslaskelmaan	Kirjattu muihin laajan tuloksen eriin	Kurssierot	31.12.2016
Laskennalliset verosaamiset					
Eläkevelvoitteet	116	0	-41	0	75
Muut väliaikaiset erot	265	-194	0	-2	69
Yhteensä	381	-194	-41	-2	144
Laskennalliset verovelat					
Siirtymähetkellä käypään arvoon arvostetuista rakennuksista	528	-66	0	0	462
Muut väliaikaiset erot	230	-115	0	0	115
Yhteensä	758	-181	0	0	577
Laskennalliset verosaamiset ja -velat yhteensä	-377	-13	-41	-2	-433

Laskennallisia verosaamisia ei ole kirjattu verotuksellisista tappioista, joita ei todennäköisesti voida hyödyntää tulevaisuudessa verotettavaa tuloa vastaan. Tällaisia tappioita oli 2017 tulokset huomioon otettuna n. 15,2 meur (21,9).

Näillä verotusaamisilla ei tämän hetkisen tietojen mukaan ole vanhentumisaikaa.

15. Vaihto-omaisuus

(1 000 eur)	31.12.2017	31.12.2016
Aineet ja tarvikkeet	6 782	5 415
Keskeneräiset tuotteet	960	847
Valmiit tuotteet	1 122	1 447
Yhteensä	8 863	7 709

Vaihto-omaisuuden arvoa on alennettu epäkurantin omaisuuden osalta -392 teur (-1 457 teur 2016).

Vaihto-omaisuuden arvostuksessa tarkastellaan hyödykkeiden kurantiutta sekä niiden käytettävyyttä voimassa olevan myynnin tuoteportfolion tuotteisiin. Mikäli myynnin tuoteportfolio ei enää sisällä tuotteita joihin hyödykettä käytetään kirjataan niiden osalta arvonalentumistappio. Mikäli tuote on vielä myytävissä, mutta sille on tehty päätös myynnin lopettamista, kirjaan sen osalta arvonalentumistappio joka on suuruudeltaan puolet hyödykkeen arvosta.

16. Lyhytaikaiset myyntisaamiset ja muut saamiset

(1 000 eur)	31.12.2017	31.12.2016
Myyntisaamiset	23 682	20 296
Lainasaamiset	32	1
Siirtosaamiset		
Henkilöstökuluista	218	533
Menoennakoista	3 083	522
Siirtosaamiset yhteensä	3 301	1 054
Saamiset yhteensä	27 015	21 351

17. Omaa pääomaa koskevat liitetiedot

Osakepääoma

Maksettu kaupparekisteriin merkitty osakepääoma on 7 000 000 eur. Yhtiöjärjestyksen mukainen enimmäispääoma on 14 000 000 eur ja vähimmäispääoma on 3 500 000 eur. Osakkeen kirjanpidollinen vasta-arvo on 1,68 eur. K-osakkeilla on yhtiökokouksessa 20 ääntä ja A-osakkeilla 1 ääni. Molemmilla osakesarjoilla on samat osinko-oikeudet.

Osakepääoman muutokset	Ulkona olevien osakkeiden lukumäärä kpl	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Omat osakkeet	Omat osakkeet Osakepalkkiojärjestelmä	Yhteensä
1.1.2016	4 092 453	7 000	1 116	-673	0	7 443
Osakepalkkiojärjestelmää varten hankitut osakkeet*						
Luovutetut osakkeet *	16 001			171		171
Palautuneet osakkeet						
Osakeanti						
31.12.2016	4 108 454	7 000	1 116	-502	0	7 614
Osakepalkkiojärjestelmää varten hankitut osakkeet*						
Luovutetut osakkeet *	35 110			374		374
Palautuneet osakkeet						
Osakeanti						
31.12.2017	4 143 564	7 000	1 116	-128	0	7 988

Martela Oyj omistaa 12 036 kpl A-sarjan osaketta ja ne on ostettu 10,65 euron keskihintaan. Omien osakkeiden määrä on 0,29% kaikista osakkeista ja 0,08 % kaikista äänistä.

* Osakepalkkiojärjestelmään liittyvien osakkeiden hankinta ja järjestelmän hallinnointi on ulkoistettu ulkopuoliselle palveluntuottajalle.

Oman pääoman muuntoerot sisältää ulkomaisten yksiköiden tilinpäätösten muuntamisesta syntyneet muuntoerot ja ulkomaisiin yksikköihin tehtyjen sijoitusten muuntoerot. Muut rahastot koostuvat vararahastoista.

Ylikurssirahasto on aiemman osakeyhtiölain mukainen rahasto. Voimassa olevan osakeyhtiölain mukaan (1.9.2006 alkaen) se kuuluu sidottuun omaan pääomaan eikä ylikurssirahastoa ole mahdollista enää kerryttää. Ylikurssirahastoa voidaan alentaa osakepääoman alentamista koskevien säännösten mukaisesti ja ylikurssirahastoa voidaan käyttää rahastokorotuksena osakepääoman korottamiseen. Omien osakkeiden hankintameno vähennetään omasta pääomasta. (ml. ao. transaktiomenot).

Konsernin emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat 31.12.2017 ovat yhteensä 29 589 teur.

18. Osakeperusteiset maksut

Osakepalkkiojärjestelmä 2014-2016

Aiempaan osakepalkkiojärjestelmään liittyen 19.4.2017 jaettiin 35 110 osaketta liittyen viimeiseen ansaintajaksoon. Järjestelmästä on kokonaisuudessaan jaettu 94 311 osaketta.

OSAKEPERUSTEISET KANNUSTINJÄRJESTELMÄT TILIKAUDELLE 1.1.2017-31.12.2017

Ohjelma Tyyppi	Osakekannustinjärjestelmä 2014-2016			Yhteensä
	Osake			
Instrumentti	Ansaintajakso 2014	Ansaintajakso 2014-2015	Ansaintajakso 2014-2016	Yhteensä/Juoksu aika painotettu
Liikkeeseenlaskupäivä	3.2.2014	3.2.2014	3.2.2014	
Osakkeiden maksimimäärä, kpl	47 998	56 001	56 001	160 000
Osinko-oikaisu	Ei	Ei	Ei	
Alkuperäinen allokaatiopäivä	3.2.2014	3.2.2014	3.2.2014	
Ansaintajakso alkaa, pvm	1.1.2014	1.1.2014	1.1.2014	
Ansaintajakso päättyy, pvm	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2016	
Osakkeiden vapautuminen, pvm	15.4.2015	15.4.2016	19.4.2017	
Oikeuden syntymäehdot	Liiketulos	Liiketulos	Liiketulos	
Enimmäisvoimassaoloaika, vuotta	1,3	2,3	3,3	2,3
Jäljellä oleva juoksuaika, vuotta	0,0	0,0	0,0	
Henkilöitä tilikauden päättyessä	7	6	4	
Toteutustapa	Käteinen ja osake	Käteinen ja osake	Käteinen ja osake	

Tilikauden tapahtumat 2017	Ansaintajakso 2014	Ansaintajakso 2014-2015	Ansaintajakso 2014-2016	Yhteensä
1.1.2017				
Kauden alussa ulkona olevat	43 200	50 400	50 400	144 000
Muutokset kauden aikana				
Kaudella myönnettyt	0	0	20 445	20 445
Kaudella vapautuneet	0	0	63 467	63 467
Toimitetut	43 200	16 001	35 110	94 311
Kauden lopussa ulkona olevat	0	34 399	7 378	6 667

Osakekannustinjärjestelmän 2014 - 2016 vaikutus tilikauden tulokseen ja taloudelliseen asemaan

Osakekannustinjärjestelmästä 2014 - 2016 aiheutui sen päättyessä tilikaudelle 2017 noin 197 teuron kustannukset.

Osakepalkkiojärjestelmä 2017 - 2018 ja 2019 - 2020

Osakepalkkiojärjestelmässä on kaksi kahden vuoden ansaintajaksoa, kalenterivuodet 2017 - 2018 ja 2019 - 2020. Yhtiön hallitus päättää järjestelmän ansaintakriteerit ja kullekin kriteerille asetettavat tavoitteet ansaintajakson alussa.

Järjestelmän kohderyhmään ansaintajaksolla 2017 - 2018 kuuluvat konsernin johtoryhmän jäsenet. Järjestelmän mahdollinen palkkio ansaintajaksolta 2017 - 2018 perustuu konsernin liikevoittoon. Ansaintajaksolta 2017 - 2018 maksettavat palkkio vastaavat yhteensä enintään noin 100 000 Martela Oyj:n A-sarjan osaketta sisältäen myös rahana maksettavan osuuden.

Mahdollinen palkkio ansaintajaksolta 2017 - 2018 maksetaan kahdessa erässä vuosina 2018 ja 2019 osittain yhtiön osakkeina ja osittain rahana. Rahaosuudella pyritään kattamaan palkkiosta avainhenkilöille aiheutuvia veroja ja veronluonteisia maksuja. Palkkiona maksetut osakkeet ovat vapaasti luovutettavissa palkkionmaksun jälkeen.

Ohjelma Tyyppi	Osakekannustinjärjestelmä 2017-2018, 2019-2020		
	Osake		
Instrumentti	Ansaintajakso 2017	Ansaintajakso 2017-2018	Ansaintajakso 2019-2020
Liikkeeseenlaskupäivä	15.12.2016	15.12.2016	
Osakkeiden maksimimäärä, kpl	100 000	100 000	
Osinko-oikaisu	Ei	Ei	
Alkuperäinen allokaatiopäivä	15.12.2016	15.12.2016	
Ansaintajakso alkaa, pvm	1.1.2017	1.1.2017	1.1.2019
Ansaintajakso päättyy, pvm	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2020
Osakkeiden vapautuminen, pvm	15.4.2018	30.4.2019	
Oikeuden syntymäehdot	Liiketulos	Liiketulos	
Enimmäisvoimassaoloaika, vuotta	1,3	2,3	2,3
Jäljellä oleva juoksuaika, vuotta	0,3	2,3	2,3
Henkilöitä tilikauden päättyessä	6	6	
Toteutustapa	Käteinen ja osake	Käteinen ja osake	Käteinen ja osake

Tilikauden tapahtumat 2017	Ansaintajakso 2017	Ansaintajakso 2017-2018	Ansaintajakso 2019-2020	Yhteensä
1.1.2017				
Kauden alussa ulkona olevat	76 000	76 000		76 000
Muutokset kauden aikana				
Kaudella myönnetyt	28 000	28 000		28 000
Kaudella vapautuneet	16 000	16 000		16 000
Toimitetut		0		0
Kauden lopussa ulkona olevat	88 000	88 000		88 000

Osakekannustinjärjestelmän 2017-2018 vaikutus tilikauden tulokseen ja taloudelliseen asemaan

Tilikauden kulut, osakeperusteiset maksut	64 617
Tilikauden kulut, osakeperusteiset maksut, osakkeina toteutettavat	100 580
Osakeperusteisista maksuista kirjattu velka 31.12.2017	165 197

IFRS 2:n mukaan osakeperusteiset kannustinjärjestelmät tulee arvostaa käypään arvoon myöntämishetkellä ja kirjataan kuluksi oikeuden syntymisajanjakson kuluessa. Koska osakepalkkio maksetaan osakkeiden ja rahan yhdistelmänä, jakautuu palkkion käyvän arvon määrittäminen IFRS 2-standardin mukaisesti kahteen osaan: osakkeina selvitettävään ja käteisenä selvitettävään osuuteen. Osakkeina selvitettävä osuus kirjataan omaan pääomaan ja käteisenä selvitettävä maksu vieraaseen pääomaan. Osakeperusteisen maksun käypä arvo palkkion myöntämishetkellä oli yhtiön osakkeen kurssi. Vastaavasti käteisenä selvitettävän maksu osuuden käypää arvoa tarkistetaan uudelleen jokaisena raportointipäivänä ansaintajakson päättymiseen asti, ja velan käypä arvo muuttuu täten yhtiön osakkeen hinnan mukaisesti.

19. Rahoitusvelat

(1 000 eur)	31.12.2017	31.12.2016
Pitkäaikainen		
Pankkilainat	6 127	6 203
Rahoitusleasingvelat	79	81
Yhteensä	6 206	6 283
Lyhytaikainen	31.12.2017	31.12.2016
Pankkilainat	6 952	886
Eläkelainat	0	1 000
Rahoitusleasingvelat	113	119
Yhteensä	7 065	2 005

Konsernin pankkilainat ovat vaihtuva- ja kiinteäkorkoisia. Konsernin lainojen keskimääräinen korkoprosentti on 2,0% (2,6 % 2016). Lainojen lyhennysosuudet esitetään tarkemmin liitetietokohdassa 22 Rahoitusriskien hallinta.

Yhtiön käytössä oleviin pankkiluottoihin liittyy nettovelkojen ja EBITDA:n (käyttökate) suhteeseen sekä omavaraisuusasteeseen sidottu kovenanti. Nettovelkojen suhde EBITDA:aan saa olla enintään 4.0 ja omavaraisuusasteen tulee olla vähintään 30 %. Tunnuslukua laskettaessa nettovelat lasketaan neljän peräkkäisen vuosineljänneksen keskiarvona ja EBITDA lasketaan neljän edeltävän vuosineljänneksen summana. Jos Martela rikkoo tämän kovenantin, eräännyty luotot heti takaisinmaksettavaksi ellei Martela saa korjatuksi tunnusluvun arvoa seuraavalla neljänneksellä tai rahoittajat luovu oikeudestaan eräännyttää luottoja. 31.12.2017 kovenanttiehdon alaisena oli yhteensä 12,1 miljoonaa euroa ja Martela täyttää kovenanttiehdot.

Pankkilainojen ja eläkelainojen vakuutena on kiinteistökiinnityksiä ja rahoituslaitosten antamia takauksia sekä vähäiseltä osin pantattuja osakkeita, jotka kohdistuvat yhtiön omistamiin asunto-osakkeisiin.

Katso liitetiedosta 24 lisätietoja annetuista panteista ja vastuusitoumuksista.

Rahoitusleasingvelkojen eräännyttämisajat	31.12.2017	31.12.2016
Rahoitusleasingvelat - vähimmäisvuokrien kokonaismäärä		
Yhden vuoden kuluessa	120	127
Yli vuoden kuluessa ja enintään viiden vuoden kuluttua	82	84
Yli viiden vuoden kuluttua	0	0
Yhteensä	202	210
Rahoitusleasingvelat - vähimmäisvuokrien nykyarvo		
Yhden vuoden kuluessa	113	119
Yli vuoden kuluessa ja enintään viiden vuoden kuluttua	79	81
Yli viiden vuoden kuluttua	0	0
Yhteensä	192	200
Kertymätön rahoituskulu	10	11

Rahoitusleasingvelkojen keskiporkko oli vuonna 2017 3,8 % ja vuonna 2016 3,5 %.

Ei rahavirtavaikutteiset muutokset	31.12.2016	Rahavirrat	Kurssimuutokset	31.12.2017
Pitkäaikaiset velat yhteensä	6 283	0	0	6 283
Lyhytaikaiset velat yhteensä	2 005	4 983	0	6 988
Kokonaisvelat rahoitustoiminnoista	8 288	4 983	0	13 271

20. Eläkeveloitteet

Martelan etuus pohjaiset eläkejärjestelyt koskevat Suomen toimintoja. Järjestelyt on hoidettu vakuutusyhtiöiden kautta. Järjestelyt ovat osittain rahastoituja.

Eläkeveloitteena esitetään vakuutetuille annettu lupaus ja omaisuus eränä vakuutusyhtiöiden vastuulla oleva osuus tästä veloitteesta. Koska järjestelyihin liittyvät varat ovat osa kyseisten vakuutusyhtiöiden varoja, ne eivät ole eriteltävissä Martelan konsernitilinpäätöksessä.

Vakuutusjärjestelyissä varojen määrä lasketaan käyttäen samaa diskonttauskorkoa kuin eläkeveloitetta määritettäessä, jolloin diskonttauskoron muutos ei aiheuta merkittävää riskiä. Myöskään elinikäodotteen kasvu ei aiheuta merkittävää riskiä Martelalle, sillä vakuutusyhtiöt kantavat suurimman osan elinikäodotteen kasvun vaikutuksesta.

Eläkkeet on kiinnitetty vuoden 2016 tasoon ja tämä on otettu huomioon laskelmissa.

Etuuspohjainen nettovelka ja sen osatekijät ovat muuttuneet tilikauden aikana seuraavasti:	Etuuspohjaisen veloitteen nykyarvo		Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo		Etuuspohjainen nettovelka	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
1.1.	4 037	3 781	-3 667	-3 207	371	574
Kirjattu tulosvaikutteisesti						
Kauden työsuorituksen perustuva meno	170	175			170	175
Aiempaan työsuorituksen perustuva meno	-1 400		1 400			
Korkokulu tai -tuotto	72	87	-67	-79	5	8
	-1 158	262	1 333	-79	175	183
Kirjattu muihin laajan tuloksen eriin						
Uudelleen määrittämisestä johtuvat erät:						
Väestötilastollisten oletusten muutoksista johtuva voitto (-) tai tappio (+)	0	0			0	
Taloudellisten oletusten muutoksista johtuvat vakuutusmatemaattiset voitot (-) ja tappiot (+)	186	403			186	403
Kokemuserusteiset voitot (-) tai tappiot (+)	216	-260			216	-260
Järjestelyyn kuuluvien varojen tuotto lukuun ottamatta korkokuluun tai -tuottoon sisältyviä eriä (+/-)			-130	-171	-130	-171
	401	143	-130	-171	272	-27
Muut erät						
Työnantajan maksusuoritukset (+)	-279	-149	-124	-210	-402	-359
	-279	-149	-124	-210	-402	-359
31.12.	3 002	4 037	-2 588	-3 667	415	371

Konserni ennakoii maksavansa etuus pohjaisiin järjestelyihin tilikaudella 2018 yhteensä 167 tuhatta euroa

Herkkyysanalyysit

Seuraava taulukko kuvaa merkittävimpien vakuutusmatemaattisten oletusten muutosten vaikutuksia etuus pohjaiseen eläkeveloitteeseen ja järjestelyihin liittyviin varoihin.

	Etuuspohjainen velvoite	Järjestelyihin kuuluvien varojen käypä arvo
Käytetyn oletuksen muutoksen vaikutus	oletus kasvaa	oletus kasvaa
Diskonttauskorko (0,5 prosenttiyksikön muutos)	-9,4 %	-8,6 %
Palkkojen nousu (0,5 prosenttiyksikön muutos)	N/A	N/A
Kuolevuus (5 prosenttiyksikön muutos)	-1,1 %	-1,0 %

Järjestelyjen duraation painotettu keskiarvo on 20,4 vuotta.

21. Lyhytaikaiset velat

(1 000 eur)	31.12.2017	31.12.2016
Saadut ennakot	997	611
Ostovelat	8 503	8 238
Yhteensä	9 501	8 849
Siirtovelat		
Henkilöstökulujen siirtovelat	3 756	3 995
Korot	14	18
Rojalit	190	123
Menojäämät	2 753	4 698
Muu siirtovelat	5	18
Siirtovelat yhteensä	6 719	8 851
Muut lyhytaikaiset velat	3 266	4 128
Muut velat	3 266	4 128
Lyhytaikaiset velat yhteensä	19 486	21 828

22. Rahoitusriskien hallinta

Rahoitusriskeillä tarkoitetaan odottamattomia poikkeamia yhtiön tuloksessa ja rahavirroissa, jotka johtuvat valuuttakursseista, maksuvalmiudesta, asiakkaan maksukyvyistä, sijoituksista sekä koroista. Rahoitusriskien hallinnan tavoitteena on varmistaa yhtiölle riittävä rahoitus kustannustehokkaasti ja vähentää rahoitusmarkkinoiden muutosten haitallisia vaikutuksia konsernin tulokseen ja varallisuuteen. Riskienhallinnan yleiset periaatteet hyväksyy hallitus ja rahoitusriskien käytännön toteutuksesta vastaa konsernin emoyhtiön taloushallinto.

Markkinariski

Markkinariski koostuu seuraavista kolmesta riskistä: valuuttariski, korkoriski ja hintariski. Niistä johtuvat valuuttakurssien, markkinakorkojen tai markkinahintojen vaihtelut voivat aiheuttaa muutoksen rahoitusinstrumenttien käyvissä arvoissa ja tulevissa rahavirroissa ja siten näillä muutoksilla voi olla vaikutusta konsernin tulokseen ja taseeseen. Konserni ei sovelle IAS 39 mukaista suojauslaskentaa.

Valuuttariski

Konsernilla on toimintaa Suomessa, Ruotsissa, Norjassa, ja Puolassa ja se altistuu valuuttariskeille, joita syntyy konsernin sisäisestä kaupasta, viennistä ja tuonnista, ulkomaisten tytäryhtiöiden rahoituksesta ja valuuttamääräisistä omista pääomista. Transaktioriski syntyy ulkomaan rahan määräisistä tulevista kassavirroista. Translaatoriski toteutuu kun emoyhtiön ulkomaisiin tytäryhtiöihin sijoittamien pääomien, vuositulosten ja lainojen arvot muuttuvat valuuttakurssivaihtelujen seurauksena

Transaktioriski

Merkittävimmät kaupalliset valuutat ovat EUR, SEK, NOK ja PLN. Valuuttojen SEK, NOK ja PLN valuuttaposisioita tarkastellaan pääsääntöisesti puolenvuoden tähtäimellä. Konsernin politiikkana on suojata ennakoitujen tulojen ja menojen yhteensovittamisen jälkeen jäljelle jäävää nettopositiota tarvittaessa. Suojausinstrumentteina käytetään pääsääntöisesti 3–12 kk pituisia valuuttatermiinejä. Konserni ei sovelle suojauslaskentaa. Konserni ei ole suojannut transaktioriskiä tilikausien 2016 ja 2017 aikana.

Translaatoriski

Merkittävimmät translaatoriskit aiheutuvat Ruotsissa, Puolassa ja Venäjällä sijaitsevien tytäryhtiöiden pääomista ja lainoista emoyhtiöltä. Yhtiö suojautuu tarvittaessa translaatoriskiltä käyttämällä valuuttalainoja ja -optioita.

Valuuttariskin suojauspäätökset perustuvat kunkin valuutan arvioituun vaikutukseen konsernin tulokseen, kassavirtaan, omaan pääomaan sekä suojauskustannukseen.

Seuraavassa taulukossa on esitetty rahoitusinstrumenttiryhmittäin ja valuutoittain altistuminen valuutariskille.

Altistuminen transaktioriskille rahoitusinstrumenttiryhmittäin ja valuutoittain 31.12.2017 (teur)

	EUR	SEK	PLN	NOK
Myyntisaamiset	-548	8 707	1 360	2161
Ostovelat	-1307	-215	-18	-1
Yhteensä	-1855	8491	1342	2160

Altistuminen transaktioriskille rahoitusinstrumenttiryhmittäin ja valuutoittain 31.12.2016 (teur)

	EUR	SEK	PLN	NOK
Myyntisaamiset	2	4 364	1 171	1083
Ostovelat	-357	-512	-146	-401
Yhteensä	-356	3852	1024	682

Muiden valuuttojen vaikutus on vähäinen.

Herkkyysanalyysi transaktioriskille

Seuraavassa taulukossa on esitetty miten 10 % valuuttakurssimuutos myyntisaamisissa ja ostovelloissa 31.12. vaikuttaisi keskimäärin konsernin tulokseen ennen veroja ja pääomaan 2017 (2016). Laskelma perustuu oletuksiin että kaikki muut muuttajat pysyvät samoina.

Herkkyysanalyysi transaktioriskille (teur)	Vaikutus omaan pääomaan	Vaikutus tulokseen
31.12.2017		
EUR	0	+/- 186
SEK	0	+/- 849
PLN	0	+/- 134
NOK	0	+/- 216

Herkkyysanalyysi transaktioriskille (teur)	Vaikutus omaan pääomaan	Vaikutus tulokseen
31.12.2016		
EUR	0	+/- 36
SEK	0	+/- 385
PLN	0	+/- 102
NOK	0	+/- 68

Korkoriski

Konsernin korkoriski liittyy lähinnä konsernin lainasalkkuun. Lainojen duraatio on välillä 1-5 vuotta. Konserni voi ottaa lainaa joko kiinteäkorkoisena tai vaihtuvakorkoisena ja käyttää koronvaihtosopimuksia.

Konserni sijoittaa ylimääräiset varat lyhytaikaisiin pankkitalletuksiin yhteistyöpankeissa sekä likvideihin alhaisen riskin korkorahastoihin jotka perustuvat valtioiden velkasitoumuksiin ja yritystodistuksiin.

Sijoituksia voidaan tehdä korkorahastoihin, joiden arvot määräytyvät toimivilla markkinoilla julkaistujen hintanoteerauksien pohjalta. Nämä käyvän arvon muutokset kirjataan tilinpäätöksen yhteydessä tuloslaskelmaan.

Seuraavassa taulukossa esitetään konsernin rahoitusinstrumenttien jako kiinteäkorkoiseen ja vaihtuvakorkoiseen tilinpäätöspäivänä.

Rahoitusinstrumentit (teur)	31.12.2017	31.12.2016
Kiinteäkorkoinen		
Rahoitusvelat ml. johdannaiset	192	200
Vaihtuvakorkoinen		
Rahoitusvelat	13 079	8 089
Yhteensä	13 271	8 288

Herkkyysanalyysi korkoriskille

1 % koronnousun muutosvaikutus tulokseen ennen veroja ja pääomaan tilinpäätöspäivänä 31.12. Koronlaskulla olisi ollut samansuuruinen päinvastainen vaikutus.

Herkkyysanalyysi korkoriskeille (teur)	Vaikutus omaan pääomaan	Vaikutus tulokseen
31.12.2017		
Rahoitusvelat		
Vaihtuvakorkoiset rahoitusinstrumentit	0	-131

Herkkyysanalyysi korkoriskeille (teur)	Vaikutus omaan pääomaan	Vaikutus tulokseen
31.12.2016		
Rahoitusvelat		
Vaihtuvakorkoiset rahoitusinstrumentit	0	-81

Hintariski

Rahoitusvaroihin kuuluviin myytävissä oleviin osakkeisiin ei arvioida liittyvän hintariskiä jälleenmyynnistä. Näiden kirjanpitoarvo on alkuperäinen hankintahinta ja niiden myyntihinta tilikauden päättymispäivänä on arvioitu korkeammaksi kuin ostohinta. Osakkeet ovat noteeraamattomia ja niitä ei arvosteta käypään arvoon.

Luottoriski

Luottoriski syntyy siitä mahdollisuudesta että vastapuoli jättää sopimuksen mukaiset maksuvelvoitteensa täyttämättä. Riskin suuruus määräytyy näin ollen vastapuolen luottokelpoisuuden mukaan. Luottoriskin hallinnan tavoitteena on minimoida tappiot, jotka syntyvät vastapuolen jättäessä velvoitteensa suorittamatta.

Konsernin rahoituspolitiikassa määritellään asiakkaiden, sijoitustransaktioiden ja johdannaissopimusten vastapuolten luottokelpoisuusvaatimukset sekä sijoituspolitiikka. Konserniyhtiöiden myyntisaatavien kierto ja ikärakenne raportoidaan kuukausittain ja sitä seurataan mm. emoyhtiön taloushallinnon toimesta.

Martelan hallitus vahvistaa luottoriskien hallinnan periaatteet. Riskienhallinta toimii organisaatiolle myönnettyjen valtuuksien kautta.

Yhtiön myynti- ja muihin saamisiin liittyviä luottoriskejä minimoidaan lyhyillä maksuehdoilla, tehokkailla perintätoimilla ja huomioimalla vastapuolen luottokelpoisuus. Hankintasopimusta käytetään silloin kun asiakasyritys on tuntematon ja siitä saatavat luottotiedot eivät ole riittävät. Hankintasopimuksella tarkoitetaan tässä yhteydessä sopimusta, jolla varmistetaan tilauksesta syntyvät saatavat pidättämällä omistusoikeus Martelalla kunnes asiakas on maksanut kauppahinnan kokonaisuudessaan.

Hankintasopimusta käytetään vain kotimaan kaupassa. Asiakkaalta voidaan myös vaatia ennakkomaksu ennen myytyjen tuotteiden luovuttamista, mikäli se katsotaan tarpeelliseksi asiakkaaseen liittyvä potentiaalinen luottoriski huomioon ottaen. Vastapuolelle voidaan myös myöntää luottolimiittejä. Vanhojen asiakkaiden luottokelpoisuutta seurataan säännöllisesti maksukäyttäytymishistoriaa sekä luottoluokituksia avuksi käyttäen.

Asiakkaan luottokelpoisuuden perusteella voidaan joiltakin asiakkailta vaatia vakuuksia ja esim. viennissä voi tulla kysymykseen vahvistettu peruuttamaton remburssi.

Rahoitusvarojen kirjanpitoarvo vastaa luottoriskin maksimimäärää.

Rahoitusvarojen luottoriskin maksimimäärä tilinpäätöspäivänä 31.12. on esitetty alla olevassa taulukossa:

Rahoitusvarojen luottoriskin maksimimäärä (teur)	2017	2016
Myytävissä olevat rahoitusvarat	53	55
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahavarat	0	0
Myyntisaamiset ja lainasaamiset	23 714	20 297
Rahavarat	7 283	13 425
Yhteensä	31 050	33 777

Konsernin myyntisaamisten ikäjakauma tilinpäätöspäivänä 31.12 on esitetty seuraavassa taulukossa:

Myyntisaamisten ikäjakauma (teur)	2017	2016
Erääntymättömät	15 433	17 574
Erääntynyt 1-30 päivää	3 374	1 611
Erääntynyt 31-60 päivää	792	495
Erääntynyt yli 60 päivää	4 082	616
Yhteensä	23 682	20 296

Myyntisaamisten luottoriskin maksimimäärä tilinpäätöspäivänä 31.12. niiden maantieteellisen sijainnin mukaan.

Myyntisaamisten maantieteellinen aluejakauma(teur)	2017	2016
Suomi	11 324	14 681
Skandinavia	11 225	4 444
Euroopan maat	810	817
Muut alueet	323	354
Yhteensä	23 682	20 296

Myyntisaamisten luottoriskikeskittymät ovat vähäisiä.

Luottotappioita on kirjattu 2017 kuluksi -394 teur (-148 teur 2016) ja ne on esitetty muissa liiketoiminnan kuluissa.

Maksuvalmiusriskit

Konsernissa pyritään jatkuvasti arvioimaan ja seuraamaan liiketoiminnan vaatiman rahoituksen määrää, jotta konsernilla olisi tarpeeksi likvidejä varoja toiminnan rahoittamiseksi ja erääntyvien lainojen takaisinmaksuun. Lisäksi konsernissa ylläpidetään jatkuvasti riittävät likvidit varat tehokkaiden kassanhallintaratkaisujen kuten kassareservin ja luottotililiimiittien avulla. Jälleenrahoitusriskiä hallitaan hajauttamalla lainojen ja luottolimiittien maturiteettia sekä käyttämällä rahoitustoiminnassa useita pankkeja.

Rahavarat kauden 2017 lopussa olivat 7 283 teur ja käyttämättömät luottolimiitit 2 700 teur.

Yhtiön arvion mukaan heikentynyt rahatilanne on tilapäistä ja johtuu uuden tietojärjestelmän käyttöönottoa seuranneesta asiakkaisiin ja laskutukseen liittyvien tietojen puutteellisuudesta, joka aiheutti laskutusviiveitä ja näkyi hitaampana myynnistä saatujen maksujen kertymisenä.

Sopimukseen perustuvat rahavirrat erääntyvät seuraavasti:	2018	2019	2020	2021	2022	Myöhemmin	Yhteensä	Tasearvo
Pankkilainat	6 952	1 143	1 156	743	3 086	0	13 079	13 079
Eläkelainat	0	0	0	0	0	0	0	0
Rahoitusleasingvelat	113	79	0	0	0	0	192	192
Ostovelat	8 503	0	0	0	0	0	8 503	8 503
Luottolimiitti, limiitin käyttö	0	0	0	0	0	0	0	0
Lainojen korko- ja takausmaksut	133	97	57	13	0	0	300	
Rahoitusvelat yhteensä	15 701	1 319	1 213	756	3 086	0	22 074	
Annetut takaukset*	5	0	14	0	0	0	19	
Yhteensä	15 706	1 319	1 227	756	3 086	0	22 093	

* Emo-yhtiön kolmannelle osapuolelle antamat takaukset tytäryhtiöiden vuokrista.

Rahavarat kauden 2016 lopussa olivat 13 425 teur ja käyttämättömät luottolimiitit 9 522 teur.

Sopimukseen perustuvat rahavirrat erääntyvät seuraavasti:	2017	2018	2019	2020	2021	Myöhemmin	Yhteensä	Tasearvo
Pankkilainat	886	1 231	1 143	743	3 086	0	7 088	7 089
Eläkelainat	1 000	0	0	0	0	0	1 000	1 000
Rahoitusleasingvelat	119	81	0	0	0	0	200	200
Ostovelat	8 238	0	0	0	0	0	8 238	8 238
Luottolimiitti, limiitin käyttö	0	0	0	0	0	0	0	0
Lainojen korko- ja takausmaksut	197	142	104	66	14	0	523	
Rahoitusvelat yhteensä	10 440	1 454	1 247	809	3 099	0	17 049	
Annetut takaukset*	103	0	14	0	0	0	117	
Yhteensä	10 543	1 454	1 261	809	3 099	0	17 165	

* Emo-yhtiön kolmannelle osapuolelle antamat takaukset tytäryhtiöiden vuokrista.

Pääomarakenteen hallinta

Konsernin tavoitteena pääomarakenteen hallinnassa on varmistaa tehokas pääomarakenne, joka varmistaa konsernin toimintaedellytykset pääomamarkkinoilla kaikissa olosuhteissa volatilisuudesta riippumatta. Yhtiön hallitus arvioi konsernin pääomarakennetta säännöllisesti. Konserni seuraa pääomarakenteensa kehitystä omavaraisuusasteella.

Omavaraisuusasteen laskentakaava on esitetty seuraavassa taulukossa.

Omavaraisuusaste	31.12.2017	31.12.2016
Oma pääoma	22 625	25 174
Taseen loppusumma - saadut ennakot	55 442	55 627
Omavaraisuusaste %	40,8	45,3

23. Muut vuokrasopimukset

(1 000 eur)	31.12.2017	31.12.2016
Ei-purettavissa olevien muiden vuokrasopimusten perusteella maksettavat vähimmäisvuokrat.		
Yhden vuoden kuluessa	2 851	3 112
Yli vuoden ja enintään viiden vuoden kuluttua	5 740	4 816
Yli viiden vuoden kuluttua	0	0
Yhteensä	8 591	7 929

Konserni on vuokrannut useat käyttämänsä toimistotilat. Vuokrasopimusten pituudet ovat yhdestä kymmeneen vuoteen ja normaalisti niihin sisältyy mahdollisuus jatkaa sopimusta alkuperäisen päättymispäivän jälkeen.

Vuoden 2017 tuloslaskelmaan sisältyy muiden vuokrasopimusten perusteella maksettuja vuokria - 3 929 teur (- 3 719 teur 2016).

24. Annetut pantit ja vastuusitoumukset

(1 000 eur)	31.12.2017	31.12.2016
Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä		
Pankkilainat ja eläkelainat	13 079	8 089
Annetut kiinteistökiinnitykset	7 565	11 768
Annetut yritysikiinnitykset	14 916	15 009
Pantatut osakkeet	4	4
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	22 485	26 781
Muut annetut vakuudet		
Takaukset vuokran vakuudeksi	243	281
Takaukset muiden puolesta	0	48

25. Lähipiiritapahtumat

Martela-konsernin lähipiiriin kuuluvat toimitusjohtaja, hallituksen jäsenet ja konsernin johtoryhmä. Yhtiön hallitus hallitus omistaa yhteensä 6,2 % osakkeista ja 14,0 % äänivallasta. Yhtiön toimitusjohtajalla oli 6 667 kpl Martela Oyj:n osakkeita.

Konsernin rakenne	Kotimaa	Omistus- osuus (%) 31.12.2017	Osuus äänivallasta (%) 31.12.2017	Myyntiyhtiö	Tuotantoyhtiö
Emoyhtiö					
Martela Oyj	Suomi			x	x
Tytäryhtiöt					
Kidex Oy	Suomi	100	100	x	x
Grundell Muuttopalvelut	Suomi	100	100	x	
Kiinteistö Oy Ylähanka	Suomi	100	100		
Martela AB, Bodafors	Ruotsi	100	100	x	
Aski Avvecklingsbolag AB, Malmö	Ruotsi	100	100		
Martela AS, Oslo	Norja	100	100	x	
Martela Sp.z o.o., Varsova	Puola	100	100	x	x

Johdon työsuhde-etuudet

Konsernissa on määritetty johtoon kuuluviksi avainhenkilöiksi:
Emoyhtiön hallituksen jäsenet
Toimitusjohtaja
Konsernin johtoryhmä

Alla olevassa taulukossa esitetään johtoon kuuluvien avainhenkilöiden saamat työsuhde-etuudet. Työsuhde-etuuksista esitetyt tiedot ovat suoriteperusteisia. Työsuhteen päättymisen jälkeisinä etuuksina käsitellään vapaaehtoiset eläkejärjestelyt, jotka sisältävät sekä maksupohjaisia että etuusperusteisiä eläkejärjestelyitä.

(1 000 eur)	2017	2016
Johdon työsuhde-etuudet		
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhde-etuudet	-1 245	-1 425
Osakeperusteiset etuudet	-1 123	-184
	-2 368	-1 609
Palkat ja palkkiot		
Hallituksen jäsenet	-166	-132
Toimitusjohtaja	-705	-232
Konsernin johtoryhmän jäsenet (ei sis. toimitusjohtajan palkkaa)	-1 497	-1 245
	-2 368	-1 609

Hallituksen jäsenille on maksettu palkkioita seuraavasti:	2017	2016
Andersson Minna***	-15,3	0
Ala-Iikka Heikki **	0	-4,5
Komi Kirsi	-21	-18
Leskinen Eero	-21	-18
Martela Eero ****	-21	-18
Martela Heikki	-40,8	-24
Metsäranta Pinja*	-4,5	-18
Närhinen Yrjö	-21	-18
Vepsäläinen Anni ****	-21	-13,5
Yhteensä	-165,6	-132,0

* hallituksessa Q1 2017 asti ** hallituksessa Q1 2016 asti

*** uusi jäsen Q1 2017 lähtien **** uusi jäsen Q2 2016 lähtien

Hallituksen jäsenyyteen perustuvia palkkioita ei makseta yhtiön palveluksessa oleville jäsenille.

Toimitusjohtajan palkat ja palkkiot ja eläkesitoumukset	2017	2016
Palkat ja palkkiot	-705	-232
Lakisääteinen TyEL palkoista ja palkkioista	-162	-58

Palkat ja palkkiot sisältävät myös osakepalkkiot

Nykyisellä toimitusjohtajalla irtisanomisaika on puolin ja toisin 6 kuukautta ja yhtiön puolesta tapahtuvan irtisanomisen johdosta toimitusjohtajalla on irtisanomisajan lisäksi oikeus 6 kuukauden palkkaa vastaavaan kertakorvaukseen.

Toimitusjohtajalla ja konsernin johdolla on käytössään pitkän aikavälin osakepohjaisia kannustinjärjestelmä. Ohjelmassa on mahdollisuus saada palkkioina Martela Oyj:n A-sarjan osakkeita ansaintajaksoille asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta. Ansaintajaksona on kalenterivuodet 2017 - 2018 yksittäin ja kumulatiivisesti. Osakepalkkiojärjestelmän perusteella maksettavat palkkiot maksetaan ansaintajaksojen päätyttyä osakkeiden ja rahan yhdistelmänä.

Osakepalkkiojärjestelmästä 2017-2018 on vuoden 2017 tulokseen kirjattu varauksena -165 teur. Vuoden 2017 tuloksen perusteella ei makseta osakepalkkiota.

Liitetietoja näistä palkitsemisjärjestelyistä on esitetty liitetiedossa 18 Osakeperäiset maksut.

26. Konsernin taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Martela-konserni 2013-2017		2017	2016	2015	2014	2013
Liikevaihto	meur	109,5	129,1	132,8	135,9	132,3
Liikevaihdon muutos	%	-15,2	-2,8	-2,3	2,7	-7,3
Vienti ja ulkomaan toiminnot	meur	22,3	33,1	35,9	47,8	39,9
Suhteessa liikevaihtoon	%	20,4	25,6	27,0	35,1	30,1
Vienti Suomesta	meur	18,4	16,5	11,1	14,3	10,2
Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen	meur	2,2	2,9	0,7	1,7	3,0
Suhteessa liikevaihtoon	%	2,1	2,2	0,5	1,3	2,3
Poistot	meur	2,6	2,9	3,4	3,7	3,6
Tutkimus- ja kehitys	meur	2,0	1,9	2,1	2,8	2,4
Suhteessa liikevaihtoon	%	1,8	1,5	1,6	2,1	1,8
Henkilöstö keskimäärin		508	550	622	742	770
Henkilöstön muutos	%	-7,6	-11,6	-16,2	-3,6	-4,5
Henkilöstö tilikauden lopussa		507	506	575	670	767
Josta Suomessa		435	435	430	505	618

Kannattavuus

Liikevoitto	meur	0,3	6,2	4,1	0,2	-3,1
Suhteessa liikevaihtoon	%	0,2	4,8	3,1	0,1	-2,4
Voitto ennen veroja	meur	0,0	5,6	3,4	-0,6	-4,6
Suhteessa liikevaihtoon	%	0,0	4,4	2,5	-0,4	-3,5
Tilikauden tulos *)	meur	-0,6	3,3	2,5	-0,7	-4,2
Suhteessa liikevaihtoon	%	-0,5	2,6	1,9	-0,5	-3,2
Liikevaihto/henkilö	teur	215,6	234,8	213,5	183,2	171,8
Oman pääoman tuotto (ROE)	%	-2,7	13,9	11,6	-3,4	-17,4
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI)	%	1,6	18,2	12,1	0,5	-8,4

Rahoitus ja taloudellinen asema

Taseen loppusumma	meur	56,4	56,2	56,0	54,2	58,6
Oma pääoma	meur	22,6	25,2	22,7	20,3	21,6
Korolliset nettovelat	meur	-6,6	-4,8	3,8	6,8	11,2
Suhteessa liikevaihtoon	%	-6,0	-3,7	2,8	5,0	8,4
Omavaraisuusaste	%	40,8	45,3	40,9	38,1	37,2
Nettovelkaantumisaste	%	28,9	-18,9	16,6	33,4	51,7
Liiketoiminnan kassavirta	meur	-7,6	11,7	3,9	6,2	-0,1
Maksetut osingot	meur	1,5	1,0	0,4	0,0	0,8

*) Tilikauden tuloksessa huomioitu laskennallisen verovelan muutos

27. Osakekohtaiset tunnusluvut

		2017	2016	2015	2014	2013
Tulos osaketta kohti	EUR	-0,15	0,81	0,61	-0,18	-1,03
Tulos osaketta kohti (laimennettu)	EUR	-0,15	0,81	0,61	-0,18	-1,03
Osakkeen nimellisarvo	EUR	1,68	1,68	1,68	1,68	1,68
Osinko	EUR	0,32*)	0,37	0,25	0,10	0,00
Osinko/tulos osaketta kohti	%	-208,4	45,80	41,20	-55,60	-
Efektiiivinen osinkotuotto	%	4,30	2,90	7,10	3,40	-
Oma pääoma osaketta kohti	EUR	5,47	6,13	5,54	5,02	5,33
A-osakkeen kurssi 31.12.	EUR	7,47	12,84	3,53	2,91	3,35
Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä	tkpl	4 155,60	4 155,60	4 155,60	4 155,60	4 155,60
Osakkeiden keskimääräinen osakeantioikaistu lukumäärä	tkpl	4 155,60	4 155,60	4 155,60	4 155,60	4 155,60
Hinta/voittosuhte, P/E luku		-48,64	15,90	5,80	-16,20	-3,30
Osakkeiden markkina-arvo **)	MEUR	30,95	52,75	14,40	11,90	13,56

*) Hallituksen ehdotus vuodeksi 2017

**) K-osakkeiden arvona käytetty A-osakkeiden kurssia

Tunnuslukujen laskentakaavat

Tulos / osake	=	$\frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva tulos}}{\text{Osakkeiden osakeantikorjattu keskimääräinen kappalemäärä}}$
Hinta / voittosuhte (P/E)	=	$\frac{\text{Osakeantikorjattu kurssi tilikauden lopussa}}{\text{Tulos / osake}}$
Oma pääoma / osake, eur	=	$\frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma}}{\text{Osakkeiden osakeantikorjattu kappalemäärä tilikauden päättyessä}}$
Osinko / osake, eur	=	$\frac{\text{Tilikaudelta jaettu osinko}}{\text{Osakkeiden osakeantikorjattu lukumäärä tilikauden päättyessä}}$
Osinko / tulos, %	=	$\frac{\text{Osinko / osake} \times 100}{\text{Tulos / osake}}$
Efektiiivinen osinkotuotto, %	=	$\frac{\text{Osakeantikorjattu osinko / osake} \times 100}{\text{Osakeantikorjattu kurssi tilikauden päättyessä}}$
Osakekannan markkina-arvo,	=	Kaikkien osakkeiden lukumäärä tilikauden päättyessä X osakkeen kurssi tilinpäätöspäivänä
Oman pääoman tuotto-%	=	$\frac{\text{Tilikauden tulos} \times 100}{\text{Oma pääoma (keskimäärin)}}$
Sijoitetun pääoman tuotto-%	=	$\frac{(\text{Tilikauden tulos ennen veroja} + \text{korkokulut} + \text{muut rahoituskulut}) \times 100}{\text{Taseen loppusumma} - \text{korottomat velat (keskimäärin)}}$
Omavaraisuusaste, %	=	$\frac{\text{Oma pääoma} \times 100}{\text{Taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}}$
Nettovelkaantumisaste, %	=	$\frac{\text{Korolliset velat-rahat, pankkisaamiset ja rahoitusarvopaperit} \times 100}{\text{Oma pääoma}}$
Henkilöstö keskimäärin	=	Keskiarvo kuukausien lopussa työssäolevan henkilöstön lukumääristä
Korolliset nettovelat	=	Korolliset velat - rahavarat ja muu likvidi rahoitusomaisuus

28. Osakkeet ja osakkeenomistajat

Osakepääoma

Martela Oyj:n osakkeiden rekisteröity lukumäärä 31.12.2017 oli 4 155 600. Osakkeet jakautuvat A- ja K-osakkeisiin. A-osakkeella on 1 ääni ja K-osakkeella on 20 ääntä yhtiökokouksessa. Molemmilla osakesarjoilla on samat osinko-oikeudet. Yhtiön enimmäispääoma on 14 000 000 eur ja vähimmäispääoma on 3 500 000 eur.

Martela Oyj:n osakkeet on liitetty arvo-osuusrekisteriin 10.2.1995. Osakkeiden vasta-arvo on 1,68 eur. A-osakkeet noteerataan Nasdaq Helsingissä Pienet yhtiöt-listalla.

Osakekannan jakautuminen 31.12.2017	Lukumäärä kpl	Yhteensä eur	Osuus osakepääo masta	Ääniä	Osuus äänistä %
K-osakkeet	604 800	1 018 500	15	12 096 000	77
A-osakkeet	3 550 800	5 981 500	85	3 550 800	23
Yhteensä	4 155 600	7 000 000	100	15 646 800	100

Suurimmat osakkeenomistajat osakemäärän mukaan 31.12.2017	K-sarja kpl	A-sarja kpl	Yhteensä kpl	%	Ääniä kpl	% äänimäärä stä
Marfort Oy	292 000	232 574	524 574	12,6	6 072 574	38,8
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	0	335 400	335 400	8,1	335 400	2,1
Martela Heikki	52 122	130 942	183 064	4,4	1 173 382	7,5
Palsanen Leena	4486	131 148	135 634	3,3	220 868	1,4
Palsanen Jaakko	1 600	132 140	133 740	3,2	164 140	1,0
AC Invest Oy	0	116 000	116 000	2,8	116 000	0,7
Meissa-Capital Oy	0	86 487	86 487	2,1	86 487	0,6
Lindholm Tuija	43122	28 221	71 343	1,7	890 661	5,7
Martela Pekka	69 274	8	69 282	1,7	1 385 488	8,9
Andersson Minna	49200	0	49 200	1,2	984 000	6,3
Nordea Bank Ab, Suomen sivuliike, hallintarek.	0	47 811	47 811	1,2	47 811	0,3
Sijoitusrahasto Nordea Nordic Small Cap	0	40 044	40 044	1,0	40 044	0,3
Muut osakkeenomistajat	92 996	2 270 025	2 363 021	56,9	4 129 945	26,4
Yhteensä	604 800	3 550 800	4 155 600	100	15 646 800	100

Luettelo sisältää kaikki yli 1 % osakkeista tai äänivallasta omistavat osakkeenomistajat. Yhtiön hallitus omistaa yhteensä 6,2 % osakkeista ja 14,0 % äänivallasta.

Martela Oyj omistaa 12 036 kpl A-sarjan osaketta ja ne on ostettu 10,65 euron keskihintaan. Omien osakkeiden määrä on 0,29% kaikista osakkeista ja 0,08 % kaikista äänistä.

Yhtiökokous on myöntänyt 2015 hallitukselle vuodeksi eteenpäin valtuudet päättämään osakeannista, omien osakkeiden hankinnasta ja/tai niiden luovuttamisesta osakkeenomistajien etuoikeudesta poiketen.

Yhtiökokous hyväksyi kokouskutsussa mainitut hallituksen ehdotukset koskien valtuuksien antamista hallitukselle omien osakkeiden hankinnasta ja/tai niiden luovuttamisesta. Valtuutuksen kohteena on enintään 415 560 kappaletta yhtiön A-sarjan osakkeita.

Omistuksen jakautuminen suuruus-luokittain 31.12.2017

Osakkeita kpl	Omistajia kpl	Omistajia %	Osakkeita kpl	%	Ääniä kpl	% äänimäärästä
1-500	3 470	80,9	514 405	12,4	514 405	3,3
501-1000	421	9,8	322 381	7,8	326 181	2,1
1001-5000	314	7,3	632 037	15,2	749 457	4,8
yli 5000	84	2,0	2 669 812	64,2	13 737 331	87,8
Yhteensä	4 289	100,0	4 138 635	99,6	15 327 374	98,0
joista hallintarekisteröityjä	7		81 208	2,0	81 208	
Odotusluettelolla ja yhteistilillä	3		16 965	0,4	319 426	2,0
Yhteensä			4 155 600	100,0	15 646 800	100,0

Omistuksen jakautuminen sektori-kohtaisen luokituksen perusteella 31.12.2017

	Omistajia kpl	%	Osakkeita kpl	%	Ääniä kpl	%
Yritykset	178	4,2	961 029	23,1	6 509 029	41,6
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	15	0,3	140 099	3,4	200 324	1,3
Julkisyhteisöt	1	0,0	335 400	8,1	335 400	2,1
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	10	0,2	34 752	0,8	34 752	0,2
Kotitaloudet	4 076	95,0	2 574 866	62,0	8 215 605	52,5
Ulkomaiset sijoittajat	9	0,2	11 281	0,3	32 264	0,2
Yhteensä	4 289	100,0	4 057 427	97,6	15 327 374	98,0
joista hallintarekisteröityjä	7		81 208	2,0	81 208	
Odotusluettelolla ja yhteistilillä			16 965	0,4	319 426	2,0
Yhteensä			4 155 600	100,0	15 646 800	100,0

Emoyhtiön tuloslaskelma

(1 000 eur)	Viite	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Liikevaihto	1	95 819	99 234
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varaston muutos		63	-1 005
Valmistus omaan käyttöön		0	24
Liiketoiminnan muut tuotot	2	783	736
Materiaalit ja palvelut	3	-63 230	-60 432
Henkilöstökulut	4	-15 917	-16 824
Liiketoiminnan muut kulut		-11 323	-10 424
Poistot ja arvonalennukset	5	-1 383	-3 922
Liikevoitto (-tappio)		4 812	7 386
Rahoitustuotot ja -kulut	6	-238	42
Voitto (tappio) ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		4 574	7 429
Poistoero	7	12	148
Konserniavustukset	7	-230	0
Tilinpäätössirot	7	-218	148
Tuloverot	8	-695	-2 138
Tilikauden voitto (tappio)		3 661	5 438

Emoyhtiön tase

(1 000 eur)	Viite	31.12.2017	31.12.2016
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet	9		
Aineettomat oikeudet		9 321	154
Muut pitkävaikutteiset menot		6 211	3 250
Ennakkomaksut		154	2 203
		15 686	5 607
Aineelliset hyödykkeet	10		
Maa- ja vesialueet		80	80
Rakennukset ja rakennelmat		2 002	2 083
Koneet ja kalusto		573	870
Muut aineelliset hyödykkeet		23	23
		2 678	3 056
Sijoitukset	11		
Tytäryhtiöosakkeet		7 498	7 677
Saamiset tytäryhtiöyrityksiltä		6 960	6 940
Muut osakkeet ja osuudet		13	15
		14 470	14 632
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus			
Aineet ja tarvikkeet		5 411	4 305
Keskeneräiset tuotteet		875	733
Valmiit tuotteet/tavarat		1 353	1 432
Ennakot toimittajilta		760	793
		8 399	7 262
Lyhytaikaiset saamiset	12		
Myyntisaamiset		27 288	20 955
Lainasaamiset		1 048	602
Siirtosaamiset		3 031	935
		31 368	22 493
Rahat ja pankkisaamiset		6 012	7 640
		78 613	60 689

Emoyhtiön tase

(1 000 eur)	Viite	31.12.2017	31.12.2016
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA			
Oma pääoma	13		
Osakepääoma		7 000	7 000
Ylikurssirahasto		1 116	1 116
Vararahasto		11	11
Edellisten tilikausien tulokset		25 927	22 009
Tilikauden tulos		3 661	5 438
Yhteensä		37 715	35 574
Tilinpäätössiirtojen kertymä	14		
Poistoero		0	12
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen vieras pääoma	15		
Lainat rahoituslaitoksilta		6 114	6 114
Siirtovelat		150	0
		6 264	6 114
Lyhytaikainen vieras pääoma	16		
Lainat rahoituslaitoksilta		6 000	886
Eläkelainat		0	1 000
		6 000	1 886
Saadut ennakot		854	242
Ostovelat		9 315	6 514
Siirtovelat		15 614	7 126
Muut lyhytaikaiset velat		2 850	3 221
		28 633	17 104
Vieras pääoma yhteensä		40 898	25 104
		78 613	60 689

Emoyhtiön rahavirtalaskelma

(1 000 eur)	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA		
Myyntistä saadut maksut	91 151	94 893
Liiketoiminnan muista tuotoista saadut maksut	552	740
Maksut liiketoiminnan kuluista	-90 441	-86 491
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	1 262	9 143
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	-244	-297
Saadut osingot liiketoiminnasta	-1	316
Maksetut verot	-3 305	-1 716
Liiketoiminnan rahavirta (A)	-2 287	7 445
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-1 703	-2 396
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	234	14
Myönnettyt lainat	-721	-16
Lainasaamisten takaisinmaksut	255	1 940
Investointien rahavirta (B)	-1 936	-458
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Lyhytaikaisten lainojen nostot	7 700	0
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut	-3 586	-1 800
Maksetut osingot ja muu voitonjako	-1 520	-1 023
Rahoituksen rahavirta (C)	2 594	-2 823
RAHAVAROJEN MUUTOS (A+B+C) (+ lisäys, - vähennys)	-1 629	4 164
Rahavarat tilikauden alussa 1)	7 640	3 476
Rahavarat tilikauden lopussa 1)	6 012	7 640

1) Likvidit varat sisältävät rahat ja pankkisaamiset.

Emoyhtiön tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Martela Oyj:n tilinpäätös on laadittu Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laadintaa koskevien lakien ja säännösten mukaisesti (FAS, Finnish Accounting Standards). Tilinpäätösten erät on arvostettu alkuperäisen hankintamenon perusteella, ellei laatimisperiaateissa ole muuta todettu. Niissä ei ole otettu huomioon arvonkorotuksia, ellei niistä ole erikseen mainittu.

Ulkomaanrahan määräiset erät:

Valuuttamääräiset liiketapahtumat kirjataan tapahtumapäivän kurssiin ja tilinpäätöshetkellä taseessa olevat saamiset ja velat muunnetaan tilinpäätöspäivän keskurssiin. Myyntisaamisten arvostamisesta syntyneet kurssierot kirjataan liikevaihtoon ja ostovelkojen kurssierot kirjataan ostojen oikaisueriin. Taseen rahoituserien, kuten lainojen arvostamisesta syntyneet kurssierot, kirjataan rahoituksen kurssieroihin. Tytäryhtiöille myönnetty valuuttamääräiset pääomalinat käsitellään tytäryhtiösjoituksina eikä niistä kirjata kurssieroa emoyhtiön tilinpäätökseen. Pääomalainoista aiheutuneet kurssierot huomioidaan konsernitiilinpäätöksessä.

Aineettomat hyödykkeet:

Aineettomat hyödykkeet on arvostettu hankintamenoonsa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Aineettomat hyödykkeet poistetaan arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan 3 - 10 vuoden aikana. Liikearvot poistetaan tasapoistoina 10 vuoden aikana.

Aineelliset hyödykkeet:

Rakennukset, koneet ja kalusto ja muut aineelliset hyödykkeet on esitetty taseessa hankintamenoon. Rakennuksiin tehdyistä arvonkorotuksista ei tehdä poistoja. Poistoja ei tehdä myöskään maa-alueista. Muuten poistot on laskettu tasa-poistoina arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan. Emoyhtiön erillistilinpäätöksessä poistoeron muutos esitetään tuloslaskelmassa omana eränään ja kertynyt poistoero erillisenä eränä taseessa.

Aineellisten hyödykkeiden poistoajat:

Rakennukset ja rakennelmat	20-30 vuotta
Koneet ja kalusto	4-8 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	3-5 vuotta

Sijoitukset:

Pörssinoteeratut osakkeet arvostetaan markkina-arvoon ja arvonmuutokset kirjataan rahoituseriin. Muut osakkeet on arvostettu hankintamenoon. Martela Oyj:llä ei ole tilinpäätöshetkellä omistuksessaan pörssinoteerattuja osakkeita. Sijoitukset tytäryhtiöihin ja pysyvät arvonalennukset on vähennetty hankintamenosta.

Pitkäaikaisten omaisuuserien aronalentumistestaus

Liikearvo ja sijoitukset tytäryhtiöihin testataan vuosittain arvonalentumisen varalta huolimatta siitä, onko arvonalentumisesta viitteitä. Tytäryhtiöiden yksiköiden kerryttävissä oleva rahamäärä perustuu arvonalennustestauksessa käyttöarvolaskelmiin. Näissä laskelmissa ennakoituiden rahavirrat perustuvat johdon hyväksymiin taloudellisiin suunnitelmiin, jotka kattavat viiden vuoden ajanjakson. Suunnitelmien keskeiset oletukset ovat yksiköiden kasvu- ja kannattavuuskehitykset. Tämän ajanjakson jälkeiset rahavirrat on arvioitu 1,5 % kasvuennusteen mukaan.

Vaihto-omaisuus:

Vaihto-omaisuus on arvostettu hankintamenoon painotettua keskihintaa käyttäen. Vaihto-omaisuuden arvoa on alennettu epäkurantin omaisuuden osalta. Valmistetun vaihto-omaisuuden hankintamenoon luetaan välittömien kustannusten lisäksi myös osuus tuotannon yleiskustannuksista.

Rahoitusarvopaperit:

Rahoitusarvopapereihin luokitellaan sijoitukset rahasto-osuuksiin. Sijoitukset arvostetaan toimivilla markkinoilla julkaistujen hintanoteerausten pohjalta käypään arvoon ja käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät.

Johdannaiset:

Yhtiöllä ei ole käytössään johdannaisia 31.12.2017 tai 31.12.2016. Tarvittaessa käytettävät yhtiön johdannaiset sisältävät valuuttatermiinejä ja koronvaihtosopimuksia. Valuuttatermiineillä suojaudutaan ennakoitujen tulojen ja menojen yhteensovittamisen jälkeen jäljelle jäävää nettopositiota. Koronvaihtosopimuksilla vaihdetaan yhtiön rahalaitoslainojen vaihtuva korko kiinteäksi koroksi. Johdannaisten käyvät arvot perustuvat tilinpäätöshetken markkinakursseihin ja käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät.

Tulovero:

Yhtiön veroihin kirjataan tulosta vastaava suoriteperusteinen vero, perustuen paikallisen verosäännösten mukaisesti laskettavaan veroon. Emoyhtiö ei kirjaa tilinpäätökseensä laskennallisia verosaamisia tai -velkoja.

Liikevaihto ja tuloutusperiaatteet:

Tuloutus tapahtuu luovutettaessa suorite. Liikevaihtoa laskettaessa myyntitulosta on vähennetty mm. väilliset verot ja alennukset sekä myynnin valuuttakurssierot.

Tutkimus ja tuotekehitys:

Tutkimus ja tuotekehityksen menot kirjataan pääsääntöisesti tulosvaikutteisesti niiden syntymisvuonna. Tutkimukseen ja tuotekehitykseen liittyvät laitteet on aktivoitu koneisiin ja kalustoon.

Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut:

Liiketoiminnan muihin tuottoihin kirjataan omaisuuden myyntivoitot, julkiset avustukset ja muut kuin varsinaiseen toimintaan liittyvät tuotot mm. vuokratuotot. Liiketoiminnan muihin kuluihin kirjataan omaisuuden myyntitappiot ja muut kuin varsinaiseen suoritteeseen liittyvät kulut.

Vuokrasopimukset:

Kaikki leasingmaksut käsitellään vuokratuloina.

Osakeperusteiset maksut:

Konsernin osakeperusteisessa kannustejärjestelmässä, jossa ansaintajaksoina ovat kalenterivuodet 2017 - 2018 ja 2019 - 2020, maksut suoritetaan osakkeiden ja rahan yhdistelmänä. Tästä järjestelmästä johtuvat osakepalkkiot arvostetaan käypään arvoon niiden myöntämishetkellä ja kirjataan kuluksi oikeuden syntymisajanjakson kuluessa. Oikeuden syntymisehdot otetaan huomioon osakkeiden lukumäärissä, joihin oletetaan syntyvän oikeus sitovuusajan lopussa. Arvioita oikaistaan jokaisena raportointikauden päättämispäivänä. Palkkion käyvän arvon määrittäminen jakautuu kahteen osaan: osakkeina ja käteisenä maksettavaan osuuteen. Osakkeina maksettava osuus kirjataan omaan pääomaan ja käteisenä maksettava osuus vieraaseen pääomaan.

Omat osakkeet:

Yhtiön hallussa olevien omien osakkeiden hankintameno on vähennetty vapaasta omasta pääomasta.

1. Liikevaihdon jakautuma markkina-alueittain, % liikevaihdosta

	2017	2016
Suomi	78	84
Skandinavia	17	11
Muut	5	5
Yhteensä	100	100

2. Liiketoiminnan muut tuotot

(1 000 eur)	2017	2016
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	7	14
Vuokratuotot	144	61
Julkiset avustukset	0	154
Muut liiketoiminnan tuotot	633	27
Muut liiketoiminnan tuotot konserni	0	480
Yhteensä	783	736

3. Materiaalit ja palvelut

(1 000 eur)	2017	2016
Ostot tilikauden aikana	-54 248	-52 779
Aine- ja tarvikevaraston muutos	1 106	412
Ulkopuoliset palvelut	-10 088	-8 064
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-63 230	-60 431
Tilintarkastajan palkkiot		
Tilintarkastuksesta	-44	-44
Veroneuvonnasta	0	0
Muista palveluista	0	-8
Tilintarkastajan palkkiot yhteensä	-44	-52

4. Henkilöstökulut ja henkilöstömäärä

(1 000 eur)	2017	2016
Toimitusjohtajan palkat ja palkkiot	-705	-232
Hallituksen palkat ja palkkiot	-166	-132
Hallituksen ja toimitusjohtajan palkat ja palkkiot yhteensä	-871	-364
Muut palkat ja palkkiot	-11 667	-13 062
Eläkekulut	-2 782	-2 576
Muut henkilösivukulut	-596	-822
Henkilöstökulut tuloslaskelmassa	-15 917	-16 824
Luontaisedut	-701	-322
Yhteensä	-16 618	-17 146
Henkilökunta		
Henkilökunta keskimäärin; työntekijät	93	92
Henkilökunta keskimäärin; toimihenkilöt	181	168
Henkilökunta keskimäärin yhteensä	274	260
Henkilökunta vuoden lopussa	278	264

5. Poistot ja arvonalentumiset

(1 000 eur)	2017	2016
Suunnitelman mukaiset poistot		
Aineettomat hyödykkeet	-940	-768
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset ja rakennelmat	-81	-84
Koneet ja kalusto	-362	-440
Suunnitelman mukaiset poistot yhteensä	-1 383	-1 291
Arvonalentumiset	0	-2 631
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-1 383	-3 922

Arvonalentumiset 2016 sisältää Martela SP z o.o.:n ja Martela AB:n pääomalinasaamisten alaskirjauksen perustuen tehtyihin arvonalentumistestauksiin.

6. Rahoitustuotot ja -kulut

(1 000 eur)	2017	2016
Rahoitustuotot ja -kulut		
Osinkotuotot konserniyhtiöiltä	0	316
Korkotuotot lyhytaikaisista sijoituksista	5	20
Korkotuotot lyhytaikaisista sijoituksista konserniyhtiöiltä	55	76
Valuuttakurssivoitot	92	6
Korkokulut	-258	-250
Valuuttakurssitappiot	-46	-2
Muut rahoituskulut	-86	-124
Yhteensä	-238	42

7. Poistoero ja konserniavustukset

(1 000 eur)	2017	2016
Tilinpäätössiirtojen kertymä		
Poistoero	12	148
Konserniavustus, annetut	-230	0
Konserniavustus yhteensä	-230	0
Tilinpäätössiirrot yhteensä	-218	148

8. Tuloverot

(1 000 eur)	2017	2016
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	-745	-2 138
Edellisten tilikausien verot	50	0
Yhteensä	-695	-2 138

Laskennallisia verovelkoja ja -saamisia ei ole sisällytetty tuloslaskelmaan eikä taseeseen.
Jaksotuseroista ja tappioista johtuvaa laskennallista verosaamista ei ollut tilikaudella 2016 ja 2017

9. Aineettomat hyödykkeet

(1 000 eur)

1.1.2017 - 31.12.2017	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaik. menot	Keskeneräiset hankinnat	Aineettomat hyödykkeet yht.
Hankintameno 1.1.	3 215	8 273	2 203	13 692
Lisäykset	9 200	3 868	1 819	14 887
Vähennykset	0	0	-3 868	-3 868
Hankintameno 31.12.	12 415	12 141	154	24 711
Kertyneet poistot 1.1.	-3 062	-5 023	0	-8 085
Vähennysten kertyneet poistot	0	0	0	0
Tilikauden poistot 1.1.-31.12.	-33	-906	0	-939
Kertyneet poistot 31.12.	-3 095	-5 929	0	-9 024
Kirjanpitoarvo 1.1.	154	3 250	2 203	5 607
Kirjanpitoarvo 31.12.	9 321	6 211	154	15 686
1.1.2016 - 31.12.2016	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaik. menot	Keskeneräiset hankinnat	Aineettomat hyödykkeet yht.
Hankintameno 1.1.	3 179	8 183	0	11 362
Lisäykset	37	90	2 203	2 330
Hankintameno 31.12.	3 215	8 273	2 203	13 692
Kertyneet poistot 1.1.	-2 955	-4 370	0	-7 325
Tilikauden poistot 1.1.-31.12.	-107	-653	0	-760
Kertyneet poistot 31.12.	-3 062	-5 023	0	-8 085
Kirjanpitoarvo 1.1.	224	3 812	0	4 037
Kirjanpitoarvo 31.12.	154	3 250	2 203	5 607

Vuonna 2017 tehtiin toimintamallin muutos, jossa emoyhtiö Martela Oyj osti Ruotsin ja Norjan tytäryhtiöiden asiakkuudet. Tämän myötä konsernin Ruotsin ja Norjan liiketoiminta siirtyi tytäryhtiöistä emoyhtiöön.

Tehdyn toimintamallin muutoksen johdosta emoyhtiön liikearvoon on kirjattu 9.2 milj.euroa.

Tätä liikearvoa poistetaan 10 vuodessa ja siitä tehdään arvonalentumistestauslaskelmat vuosittain.

10. Aineelliset hyödykkeet

(1 000 eur)

1.1.2017 - 31.12.2017	Maa-alueet	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	80	10 617	11 452	23	0	22 172
Lisäykset	0	0	65	0	0	65
Hankintameno 31.12.	80	10 617	11 517	23	0	22 237
Kertyneet poistot 1.1.	0	-8 534	-10 582	0	0	-19 116
Tilikauden poistot 1.1.-31.12.	0	-81	-362	0	0	-443
Kertyneet poistot 31.12.	0	-8 615	-10 944	0	0	-19 559
Kirjanpitoarvo 1.1.	80	2 083	870	23	0	3 056
Kirjanpitoarvo 31.12.	80	2 002	573	23	0	2 678

1.1.2016 - 31.12.2016	Maa-alueet	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	80	10 617	11 362	23	0	22 082
Lisäykset	0	0	90	0	0	90
Hankintameno 31.12.	80	10 617	11 452	23	0	22 172
Kertyneet poistot 1.1.	0	-8 450	-10 134	0	0	-18 584
Tilikauden poistot 1.1.-31.12.	0	-84	-448	0	0	-532
Kertyneet poistot 31.12.	0	-8 534	-10 582	0	0	-19 116
Kirjanpitoarvo 1.1.	80	2 167	1 228	23	0	3 498
Kirjanpitoarvo 31.12.	80	2 083	870	23	0	3 056

Rakennusten sisältämät rakennusten arvonorotukset 2017 ovat 1 850 teur (1 850 teur 2016).
Tuotannollisten koneiden ja laitteiden kirjanpitoarvo 2017 oli 324 teur (562 teur 2016).

11. Sijoitukset

(1 000 eur)

1.1.2017 - 31.12.2017	Tytäryhtiö osakkeet	Osakkuusyhtiö osakkeet	Muut osakkeet ja osuudet	Pääomalaina saamiset	Yhteensä
Tasearvo kauden alussa	7 677	0	15	6 940	14 632
Lisäykset	0	0	0	20	20
Vähennykset	-179	0	-2	0	-181
Tasearvo kauden lopussa	7 498	0	13	6 960	14 470

1.1.2016 - 31.12.2016	Tytäryhtiö osakkeet	Osakkuusyhtiö osakkeet	Muut osakkeet ja osuudet	Pääomalaina saamiset	Yhteensä
Tasearvo kauden alussa	7 677	0	15	9 571	17 263
Lisäykset	0	0	0	-2 631	-2 631
Tasearvo kauden lopussa	7 677	0	15	6 940	14 632

Tytäryhtiöosakkeet:	Emoyhtiön osuus %	Osuus äänivallasta %	Osakkeiden kpl	Osakkeiden nimellisarvo	Osakkeiden kirjanpitoparvo
Kidex Oy	Suomi	100	200	2.208 teur	2 208
Muuttopalvelu Grundell Oy	Suomi	100	100	8 teur	4 440
Kiinteistö Oy Ylähanka	Suomi	100	510	9 teur	8
Martela AB, Bodafors	Ruotsi	100	50 000	5.000 tsek	550
Aski avvecklingsbolag AB, Malmö	Ruotsi	100	12 500	1.250 tsek	132
Martela AS, Oslo	Norja	100	200	200 tnok	24
Martela Sp.z o.o., Varsova	Puola	100	3 483	3.483 tpln	135
Yhteensä					7 498

Muut osakkeet ja osuudet:

15

12. Saamiset

(1 000 eur)	2017	2016
Lyhytaikaiset saamiset		
Saamiset samaan konserniin kuuluvilta yhtiöiltä		
Myyntisaamiset	7 049	7 704
Lainasaamiset	1 048	602
Siirtosaamiset	35	81
Saamiset muilta		
Myyntisaamiset	20 239	13 252
Siirtosaamiset	2 996	854
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	31 368	22 493

Siirtosaamisten olennaiset erät	2017	2016
Henkilöstökulujen siirtosaamiset	201	383
Siirtyvät tuloverot	1 332	0
Menoennakot	385	365
Muut siirtosaamiset	1 078	106
Siirtovelat yhteensä	2 996	855

13. Oman pääoman muutokset

Osakekannan jakautuminen 31.12.2017	Lukumäärä kpl	Yhteensä €	Osuus osakepääomasta %	Ääniä	Osuus äänistä %
K-osakkeet (20 ääntä/osake)	604 800	1 018 500	15	12 096 000	77
A-osakkeet (1 ääni/osake)	3 550 800	5 981 500	85	3 550 800	23
Yhteensä	4 155 600	7 000 000	100	15 646 800	100
Omat osakkeet	12 036				
Ulkona olevien osakkeiden lukumäärä	4 143 564				
Oma pääoma	2017				2016
Sidottu oma pääoma					
Osakepääoma 1.1. ja 31.12.	7 000		7 000		
Ylikurssirahasto 1.1. ja 31.12.	1 116		1 116		
Vapaa oma pääoma					
Vararahasto 1.1. ja 31.12.	11		11		
Voittovarot 1.1.	27 447		23 032		
Kirjaukset voittovaroihin	0		0		
Osingonjako	-1 520		-1 023		
Tilikauden voitto	3 661		5 438		
Voittovarot 31.12.	29 589		27 447		
Oma pääoma yhteensä	37 715		35 575		

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat ovat 29.589 teur vuonna 2017 (27.447 teur 2016).

Martela Oyj:n hallussa olevat omat osakkeet esitetään voittovarojen vähennyksenä.

Martela Oyj omistaa 12 036 kpl (47 146 kpl 2016) A-sarjan osaketta ja ne on ostettu 10,65 euron keskihintaan.

Omien osakkeiden markkina-arvo 31.12.2017 oli 7,47 € /osake (12,84 € 2016), yhteensä 89,9 teur (605,4 teur 2016).

Osakepalkkiojärjestelmään varten hankittuja osakkeiden hankintameno IFRS-tilinpäätöksessä käsitellään omien osakkeiden kaltaisena eränä.

14. Poistoero

(1 000 eur)	2017	2016
Tilinpäätössiirtojen kertymä		
Poistoero	0	12
Yhteensä	0	12

MARTELA TILINPÄÄTÖS 2017
EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

15. Pitkäaikainen vieras pääoma

(1 000 eur)	2017	2016		
Lainat rahoituslaitoksilta	6 114	6 114		
Siirtovelat	150	0		
Yhteensä	6 264	6 114		
Pitkäaikaisten lainojen muutokset ja lyhennykset	2017	2016		
Rahalaitoslainat				
Lainat 1.1.	6 114	7 000		
Lyhennykset		-886		
Lainat 31.12.	6 114	6 114		
Eläkelainat				
Lainat 1.1.	0	1 000		
Lyhennykset	0	-1 000		
Lainat 31.12.	0	0		
Siirtovelat				
Henkilöstökulujen siirtovelat	150	0		
Lyhennykset	2018	2019	2020	2021
Rahoituslaitoslainat	1 143	1 143	743	3 086
Yhteensä	1 143	1 143	743	3 086

16. Lyhytaikainen vieras pääoma

(1 000 eur)	2017	2016
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Velat samaan konserniin kuuluville yrityksille		
Ostovelat konserniyhtiöille	1 747	804
Siirtovelat konserniyhtiöille	11 612	1 622
Yhteensä	13 359	2 425
Muu vieras pääoma		
Lainat rahoituslaitoksilta	6 000	886
Eläkelainat	0	1 000
Saadut ennakot	854	242
Ostovelat	7 569	5 710
Muut lyhytaikaiset velat	2 850	3 221
Siirtovelat	4 002	5 504
Yhteensä	21 275	16 564
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	34 633	18 989

Lyhytaikainen vieras pääoma on eritelty liitetiedoissa, koska erät on yhdistelty taseessa

	2017	2016
Siirtovelkojen olennaiset erät		
Henkilöstökulujen siirtovelat	2 308	2 282
Korko- ja rahoitusjaksotukset	14	18
Rojaltit	116	123
Siirtyvä tulovero	0	1 278
Menojäämät	1 564	1 804
Siirtovelat yhteensä	4 002	5 504

17. Annetut pantit ja vastuusitoumukset

(1 000 eur)	2017	2016
Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä		
Pankkilainat	12 114	7 000
Annetut kiinteistökiinnitykset	7 565	7 565
Annetut yritysikiinnitykset	11 368	11 368
Pantatut osakkeet	4	4
Eläkelainat	0	1 000
Annetut kiinteistökiinnitykset	0	4 204
Yllämainittuihin velkoihin vakuudeksi annettu kiinnityksiä yhteensä	18 933	23 137
Muut annetut vakuudet		
Takaukset vuokran vakuudeksi	243	281
Samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta annetut takaukset	322	362
Yhteensä	565	643
Leasing-sopimukset		
Alkavalle tilikaudelle kuuluvat	505	441
Myöhemmin maksettavat	708	853
Yhteensä	1 213	1 294
Vuokravastuut	6 234	4 911

Hallituksen ehdotus voittovarojen käytöstä

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat ovat 29 588 233,05 euroa, joista tilikauden voitto on 3 660 926,93 euroa. Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että voitonjakokelpoiset varat käytetään seuraavasti:

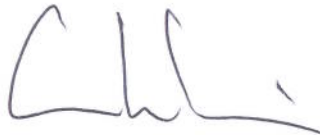
- osinkona jaetaan 0,32 euroa ulkona olevalta osakkeelta eli 1 325 940,48 euroa
- jätetään omaan pääomaan 28 262 292,57 euroa

Helsingissä 1. helmikuuta 2018

Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset

Heikki Martela
hallituksen puheenjohtaja

Eero Leskinen
hallituksen varapuheenjohtaja

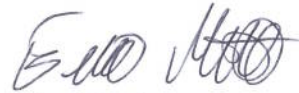
Matti Rantaniemi
toimitusjohtaja

Minna Andersson

Kirsi Komi

Eero Martela

Yrjö Närhinen

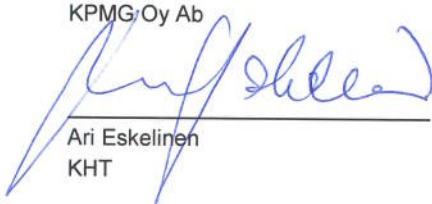

Anni Vepsäläinen

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä 16. helmikuuta 2018

KPMG Oy Ab

Ari Eskelinen
KHT

Tilintarkastuskertomus

Martela Oyj:n yhtiökokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Martela Oyj:n (y-tunnus 0114891-2) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2017. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot, mukaan lukien yhteenveto merkittävimmistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista, sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että

- konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti,
- tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntonamme on ristiriidaton tarkastusvaliokunnalle annetun lisäraportin kanssa.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*.

Olemme riippumattomia emoyhtiöstä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Emoyhtiölle ja konserniyrityksille suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut ovat parhaan tietomme ja käsityksemme mukaan olleet Suomessa noudatettavien, näitä palveluja koskevien säännösten mukaisia, emmekä ole suorittaneet EU-asetuksen 537/2014 5. artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja kiellettyjä palveluja. Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 4.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonamme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Olennaisuus

Tarkastuksemme laajuuteen on vaikuttanut soveltamamme olennaisuus. Olennaisuus on määritetty perustuen ammatilliseen harkintaamme ja se ohjaa tarkastustoimenpiteiden luonteen, ajoituksen ja laajuuden määrittämisessä, sekä todettujen virheellisyyksien vaikutusten arvioimisessa suhteessa tilinpäätökseen kokonaisuutena. Olennaisuuden taso perustuu arvioomme sellaisten virheellisyyksien suuruudesta, joilla yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa olevan vaikutusta tilinpäätöksen käyttäjien tekemiin taloudellisiin päätöksiin. Olemme ottaneet huomioon myös sellaiset virheellisyydet, jotka laadullisten seikkojen vuoksi ovat mielestämme olennaisia tilinpäätöksen käyttäjille.

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat ovat seikkoja, jotka ammatillisen harkintamme mukaan ovat olleet merkittävimpiä tarkastuksen kohteena olevan tilikauden tilintarkastuksessa. Nämä seikat on otettu huomioon tilinpäätökseen kokonaisuutena kohdistuneessa tilintarkastuksessa sekä laatiessamme siitä

annettavaa lausuntoa, emmekä anna näistä seikoista erillistä lausuntoa. EU-asetuksen 537/2014 10 artiklan 2 c -kohdan mukaiset merkittävät olennaisen virheellisyyden riskit sisältyvät alla kuvattuihin tilintarkastuksen kannalta keskeisiin seikkoihin.

Olemme ottaneet tilintarkastuksessamme huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontrolleja. Tähän on sisällynyt arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riski.

TILINTARKASTUKSEN KANNALTA KESKEISET SEIKAT

KUINKA KYSEISIÄ SEIKKOJA KÄSITELTIIN TILINTARKASTUKSESSA

Myyntitulojen 110 milj. euroa tuloutus (Laatimisperusta sekä konsernitilinpäätöksen liitetieto 1)

— Martela Lifecycle -liiketoimintamalliin kuuluu sekä tuotteiden että palveluiden myyntiä.— Tuloutettujen myyntitulojen määrä ja tuloutusajankohta riippuvat erityyppisten asiakasprojektien sisällöstä ja sopimusehdoista.— Myyntitulojen oikeellisuuteen sisältyy riski siitä, että tilinpäätökseen kirjattujen tuottojen tuloutus on tapahtunut vääränmääräisenä tai väärällä kaudella.	— Olemme arvioineet yhtiön myynnin tuloutukseen sovellettavien laskentaperiaatteiden asianmukaisuutta.— Tarkastustoimenpiteisiimme on sisällynyt liiketoimintamalliin liittyvän myyntiprosessin arviointia sekä myynnin tuloutukseen liittyvien sisäisten kontrollien testausta.— Aineistotarkastustoimenpiteisiimme on sisällynyt muun muassa myyntitulojen tuloutuksen oikeellisuuden arviointia testaamalla, että toimitus ja sitä koskeva lasku on kirjattu asianmukaiselle tilikaudelle sopimusehtojen mukaisesti.— Lisäksi olemme analysoineet myyntilaskuaineistoa tilikauden aikana data-analyyysien avulla, jossa olemme selvittäneet muun muassa myyntien luokitteluja asiakkaiden myynnin mukaan, kausittaisia myyntejä, laskutuksen aukottomuutta, hyvityslaskuja sekä asiakaskohtaisia katteita poikkeamien havaitsemiseksi.

Vaihto-omaisuuden 8,9 milj. euroa arvostaminen (Laatimisperusta sekä konsernitilinpäätöksen liitetieto 15)

— Vaihto-omaisuus muodostaa konsernitaseen loppusummasta noin 16 % 31.12.2017.— Vaihto-omaisuuden arvostamiseen ja	— Olemme arvioineet yhtiössä määriteltyjä laskentasääntöjä vaihto-omaisuuden arvostukseen liittyen sekä johdonmukaisuutta laskentasääntöjen

seurantaan voi liittyä inhimillisen virheen riski.

- Vaihto-omaisuuden arvostusperiaatteisiin liittyy johdon harkintaan perustuvia ratkaisuja, koska arviot vaihto-omaisuuden nimikkeiden kuranttiudesta perustuvat suoritettuihin kiertäviin inventaareihin sekä kiertonopeusanalyysihin, joiden perusteella johto tekee kokonaisarvion mahdollisista arvonalentumisista.

soveltamisessa.

- Tarkastustoimenpiteisiimme on sisällynyt vaihto-omaisuuden sisäisten kontrollien testausta sekä aineistotarkastustoimenpiteitä, jotka liittyivät vaihto-omaisuuden arvoon vaikuttaviin määrä- ja hintakomponentteihin.
- Olemme arvioineet konsernin inventaarikäytäntöjä sekä suorittaneet varastojen saldojen tarkistuslaskentaa sekä tilikauden aikana että tilinpäätösajankohdan saldoille. Olemme selvittäneet konsernin inventaarien kattavuutta inventointiasteen kautta sekä analysoineet inventointieroja mahdollisten poikkeamien havaitsemiseksi.
- Olemme analysoineet muun muassa negatiivisia saldoja ja hitaasti kiertäviä nimikkeitä data-analyyysien avulla.
- Lisäksi olemme arvioineet vaihto-omaisuuden arvonalentumisten kirjausperusteita ja tilinpäätökseen kirjattujen arvonalentumisten riittävyyttä.

Tytäryhtiösijoitusten ja -saamisten 7,7 milj.euroa arvostaminen

(Emoyhtiön tilinpäätöksen laatimisperiaatteet sekä emoyhtiön tilinpäätöksen (FAS) liitetiedot 11, 12 ja 16)

- Emoyhtiön oma pääoma 31.12.2017 on 37,7 milj. euroa, josta jakokelpoisten varojen osuus on 29,5 milj. euroa.
- Emoyhtiön varoista merkittävä osa on sijoituksia tytäryhtiöihin. Konsernissa toteutetun liiketoimintamallin muutoksen jälkeen emoyhtiön taseessa suorat sijoitukset tytäryhtiöihin 31.12.2017 ovat 7,7 milj. euroa sekä liikearvot 9,2 milj. euroa. Näiden kokonaissijoitusten arvostuksella on olennainen vaikutus emoyhtiön jakokelpoihin voittovaroihin.
- Olemme arvioineet laskelmissa käytettyjen rahavirtaennusteiden sekä käytettyjen diskonttauskorkojen asianmukaisuutta. Olemme analysoineet kriittisesti perusteita ja johdon oletuksia, joiden mukaan tulevien vuosien rahavirtaennusteet on laadittu.
- Tarkastukseen on osallistunut KPMG:n arvonmäärityksen asiantuntijoita, jotka ovat arvioineet laskelmien teknistä oikeellisuutta ja verranneet käytettyjä oletuksia markkina- ja toimialakohtaisiin tietoihin.

-
- Emoyhtiön johto laatii vuosittain edellä mainittujen sijoitusten tasearvoista arvonalentumistestauslaskelmat. Laskelmiin sisältyy johdon arvioita.

Toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönotto ja taloudellisen raportoinnin kontrolliympäristö

- Martela-konsernin operatiivinen toiminta ja raportointi ovat suuresti riippuvaisia IT-järjestelmistä. Tilikauden 2017 aikana on otettu käyttöön uusi tietojärjestelmä, jonka implementointi on aiheuttanut ongelmia mm. asiakastoimituksiin, laskutukseen, perintään sekä taloudellisen raportoinnin prosesseihin.
- Koska uuden tietojärjestelmän käyttöönottoon sisältyy riski taloudellisen raportoinnin luotettavasta tasosta sekä sisäisen valvonnan toimintaympäristön toimivuudesta, olemme määritelleet taloudellisen raportoinnin kontrolliympäristön tilintarkastuksen kannalta keskeiseksi seikaksi.
- Osana toiminnanohjausjärjestelmän sekä taloudellisen raportoinnin kontrolliympäristön arviointia olemme tarkastaneet konsernin yleisiä IT-kontrolleja sekä taloudellisen tiedon eheyttä.
- Olemme käyneet läpi konsernin toiminnanohjausjärjestelmän konversion sekä taloudellisen raportoinnin jatkuvuuden.
- Lisäksi olemme suorittaneet laajennetusti analyttistä tarkastusta ja aineistotestauksia (mm. data-analyysit) erityisesti laskutuksen, myyntisaatavien sekä vaihto-omaisuuden raportointiin liittyen tilinpäätöksessä per 31.12.2017.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja siten, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emoyhtiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa

tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voitaisiin kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisyyden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäyttöön voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä emoyhtiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emoyhtiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.
- Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- Hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitiilinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoidimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Lisäksi annamme hallintoelimille vahvistuksen siitä, että olemme noudattaneet riippumattomuutta koskevia relevantteja eettisiä vaatimuksia, ja kommunikoidimme niiden kanssa kaikista suhteista ja muista seikoista, joiden voi kohtuudella ajatella vaikuttavan riippumattomuuteemme, ja soveltuvissa tapauksissa niihin liittyvistä varotoimista.

Päätämme, mitkä hallintoelinten kanssa kommunikoiduista seikoista olivat merkittävimpiä tarkasteltavana olevan tilikauden tilintarkastuksessa ja näin ollen ovat tilintarkastuksen kannalta keskeisiä. Kuvaamme kyseiset seikat tilintarkastuskertomuksessa, paitsi jos säädös tai määräys estää kyseisen seikan julkistamisen tai kun äärimmäisen harvinaisissa tapauksissa toteamme, ettei kyseisestä seikasta viestitä

tilintarkastuskertomuksessa, koska siitä aiheutuvien epäedullisten vaikutusten voitaisiin kohtuudella odottaa olevan suuremmat kuin tällaisesta viestinnästä koituva yleinen etu.

Muut raportointivelvoitteet

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

Olemme toimineet yhtiökokouksen valitsemana tilintarkastajana 1989 alkaen yhtäjaksoisesti 28 vuotta.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen ja vuosikertomukseen sisältyvän informaation, mutta se ei sisällä tilinpäätöstä eikä sitä koskevaa tilintarkastuskertomustamme. Olemme saaneet toimintakertomuksen käyttööme ennen tämän tilintarkastuskertomuksen antamispäivää, ja odotamme saavamme vuosikertomuksen käyttööme kyseisen päivän jälkeen.¹

Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea edellä yksilöity muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suorittaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Toimintakertomuksen osalta velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme ennen tilintarkastuskertomuksen antamispäivää käyttööme saamaamme muuhun informaatioon kohdistamamme työn perusteella johtopäätöksen, että kyseisessä muussa informaatiossa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Helsingissä 16. helmikuuta 2018

KPMG Oy Ab

Ari Eskelinen
KHT

Luettelo kirjanpitoKirjoista ja tositteiden lajeista sekä säilytystavoista 1.1.-31.12.2017

Kuukausikohtainen päivä- ja pääkirja		sähköisessä muodossa Microsoft Ax
Reskontralistat		sähköisessä muodossa Microsoft Ax
Pankkitositteet	B0/BA	tiliotteet Opus Capita kassatositteet paperitositteina
Myyntilaskut	45*,55*/1000*	sähköisessä muodossa Microsoft Ax
	25*,35*/1000*	sähköisessä muodossa Microsoft Ax paperitositteina
Ostolaskut	PPP	sähköisessä muodossa Max Invoice Workflow
Palkkakirjanpito tositteineen	GPA	paperitositteina
Muistiotositteet	GPM/JE/JES	paperitositteina
Arvonlisäverolaskelmat	TX	paperitositteina
Käyttöomaisuus	FA	paperitositteina

Kirjanpidossa on ollut käytössä Microsoft Ax.

Kassatoiminnoissa on ollut käytössä Opus Capita ja ostolaskuissa Invoice Workflow.

Sähköisessä arkistoinnissa on ollut käytössä Microsoft Ax sekä Opus Capita.